

Opravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3482, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.

Racuni pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 200.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126,
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.

Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu.

„Naš nemški Maribor“

Po ljubeznivosti enega »Jutrovih« na-
ročnikov iz Avstrije smo dobili v redak-
cijo številko dunajskega hitlerjevkega
lističa »Der Kampf«. Last je iz srede ma-
ja in prinaša med drugim daljši članek
pod naslovom »Naš nemški Maribor« —
»Unser deutsches Marburg«. Oblika in
vsebina članka, zlasti mnogi lokalni de-
talji, izključujejo vsak dvom, da bi ta
publicistični izliv imel svoj izvor drugod
kakor v Mariboru samem, v krogih one-
ga spodnještajerskega nemštva, ki je bi-
lo v avstrijski minulosti navajeno vih-
teti svoj valpetski bič nad slovenskimi
tlačani. Citirani članek je verna slika
duše depesiranega nemškutarstva in
izraža v vsej svoji plitvosti mišljenje,
kakor ga lahko dan na dan opažamo v
nekaterih naših »nemških krogih«. Ker
nam članek kaže nemaskirani obraz de-
la našega nemštva, zasluži resno pozor-
nost naše javnosti.

Da se označuje Maribor kot nespor-
na nemška posest, bi mogli z ravno ta-
ko prizanesljivostjo tolerirati, kakor na-
ravno potvarjanje historičnih dejstev ali
celo argumente nadomeščajoče igranje z
osebnimi primki za podporo, trditve, da
vse, kar je pri nas prominentnega, iz-
vira iz nemške krvi. Ne moremo pa pre-
iti izrazov agresivnega sovraštva, čigar
ost je naperjena proti našemu narodu
in naši državi ter ima neprikriti veleiz-
dajniški karakter. Članek trdi, da sta bi-
la Maribor in vsa Spodnja Štajerska iz-
trgana nemštvu z brutalno silo in proti
volji večine prebivalstva izročena Jugo-
slaviji. Nemštvo na Spodnjem Štajer-
skem je bilo pregnano in izgnano, ali pa
na sramoten način zatrto; državno ljud-
sko štetje iz leta 1931. je najnesramnej-
ša potvorba, kar jih je zagrešil kdaj kak
državni narod. Članek nadaljuje, da
so »Slovenci v štirinajstih letih, kar go-
spodujejo v teh krajih, spremenili cve-
toče nemško kulturno ozemlje v gospo-
darsko razvalino in kulturno pokopali-
šče ter zahteva, da »dobi besedo spod-
nještajersko ljudstvo, ki je bilo ob pre-
vratu ogoljufano za samoodločbo.« Da
so cilji ljudi, katerih miselnosti je dal
izraza njihov človek v dunajskem hi-
tlerjevskem glasilu, resnično obrnjeni
proti integriteti naše države, pove na
glas ob koncu članka podčrtana grožnja,
da pride dan, »ko bomo tudi mi — torej
nemški iredentisti — v našem nemškem
Mariboru na mestni hiši razobesili za-
stavko s kljukastim križem kot prapor
Velike Nemčije.«

Radi priznavamo, da se glavni del ju-
goslovenskih Nemcev, ki živi kot stara
naselbina že skozi stoletja med jugoslo-
venskim narodom in Vojvodini in Sre-
mu, odkrito in lojalno priznava k naši
državi, ki mu je prinesla svobodo narode-
ne kulture in ga rešila barbarstva »ma-
džarske manjšinske politike«. Poznamo
tudi stališče nemške manjšine v sosedni
Rumuniji, ki se nahaja v enakem polo-
žaju in je še nedavno po svojem vodite-
lju podala izjavo, da za njo vprašanje
revizije mej ne eksistira več. Nemcem,
ki iz lastnih bridkih izkušenj poznajo
madžarske metode, gotovo ni pri srcu,
da bi se ločili od svoje skupnosti z našo
državo, ki jim omogoča in garantira svo-
bodno razvoj. Tudi kar se tiče kočevskih
Nemcev, nimamo povoda dvomiti v nji-
hovo voljo, da hočejo biti lojalni držav-
ljani Jugoslavije in v roki s sloven-
skim prebivalstvom delati za napre-
dek svoje domovine.

Na žalost ne moremo tega reči o spo-
dnještajerskem nemštvu, ki ga v velikem
delu sestavljajo slovenski renegati in
njihovi potomci. Tudi med temi pripad-
niki nemške manjšine je dovolj treznih
ljudi, ki so se sprijaznili z novo uredi-
vijo Srednje Evrope in ki uvidevajo, da
uživajo v primeri z narodnimi manjši-
nami v drugih državah naravnost privi-
legiran položaj. Toda iz vrst spodnještaj-
erskega nemštva prihajajo vedno na
novo pojavi, ki niso v skladu z interesi
naše državne politike in ki jih zato ni
mogoče trpeti. V uvodu omenjeni izzi-
vajajoči dunajski članek je samo nov od-
raz »te herrenvolkovske« miselnosti, po
kateri je krivica že to, da poščica Nem-
cev in nemškutarjev na slovenskih tleh
na more več neomejeno teptati domačega
slovenskega prebivalstva.

Treznih jugoslovenskih Nemci, ki tvorijo
ogromno večino svoje narodne manjši-
ne v naši državi, morajo v lastnem in-
teresu sami obračunavati s takimi ne-
zdravimi elementi. Otrasti se morajo
vpliva onega priveska iz Slovenije, ki s
svojimi iredentističnimi blodnjami gotov-
no ne koristijo interesom nemške manjši-
ne v Jugoslaviji. Vodstvo res prave
nemške manjšine mora napraviti ener-
gični konec hitlerjevski hura-politiki, ki
bi rada zavladala ob naši severni meji.
Mnogo bolje bo to za jugoslovensko ne-
mštvo, kakor pa če bi bila prisiljena naša
narodna javnost, da se zaščiti pred škod-
ljivci narodnih in državnih interesov po
vzgladu kakršnega so dali hitlerjevci v
Nemčiji s svojim nastopom proti resnič-
nim ali namišljenim škodljivcem »pre-
rojenega« nemštva.

PAKT VELESIL V ODLOČILNI FAZI

Med Rimom, Parizom in Londonom je prišlo do končnega spora- zuma — Pričakuje se le še pristanek Nemčije, nakar bo pogodba tako parafirana

Pariz, 6. junija. r. Kakor izgleda, so di-
plomatski razgovori med zastopniki zapad-
nih velesil o paktu četvorice dovedli do
sporazuma, tako da se bliža končna odlo-
čitev. V francoskih krogih zatrjujejo, da
sta Rim in London pristala na zahteve
Francije, da se podredi pakt velesil Dru-
štvu narodov ter da se sprejme vani vse
one določbe pakta Društva narodov, ki se
nanašajo na postopek glede revizije mi-
rovnih pogodb, na jamstvo varnosti in na
istočasno in sorazmerno razorožitev vseh
držav, kakor tudi na sankcije zoper napad-
dalca. To se da sklepiti tudi iz poteka da-
našnje seje francoske vlade, ki ji je pred-
sedoval predsednik republike Lebrun. Na
seji sta ministri predsednik Daladier in
zunanj minister Paul Boncour podrobno
poročala o rezultatu dosedanjih pogajanj
in diplomatskih razgovorov glede pakta
velesil, nakar je vlada soglasno sklenila, da
pooblasti francoskega poslanika De Jouve-
neta v Rimu, da parafira osnutek pakta.
Vest o tem sklepu vlade se je bliskovito
razširila v vseh političnih in diplomatskih
krogih ter je vzbudila vsestranske kome-
ntarje. Na vse ugovore proti paktu, ki se
pojavi tako v tisku, kakor v političnih
krogih, zagotavlja vlada, da je vsaka boja-
zno odveč, ker bo podpisala Francija pakt
samo tedaj, če bodo vse tri ostale velesile
brez pridržka pristale na francoske zahte-
ve. Kdaj bo pakt parafiran, je odvisno od
tega, kdaj bodo ostale velesile dale svoj
pristanek. Glavne težkoče obstajajo samo
še v Berlinu, kjer pa vlada še ni zavzela
svojega definitivnega stališča.

Rim, 6. junija. r. Vest o pristanku Fran-
cije na podpis pakta velesil je izzvala v
tukajšnjih političnih krogih veliko zado-
voljstvo. Rimski poudeni krogi potrjujejo,
da je prišlo med Parizom in Rimom do
sporazuma ter da so odstranjene s te stra-
ni vse ovire. Naglašajo pa, da obstajajo

ovire še v Berlinu, kjer še vedno odkla-
njajo nekatere zahteve Francije. Opoldne
se je že govorilo, da bo pakt parafiran še
danes, toda nemški poslanik Hassl je te
vesti takoj demantiral, ugotavljajoč, da so
Hitler in drugi člani vlade odsotni iz Ber-
lina ter da vlada zaradi tega še ni mogla
zavzeti definitivnega stališča. To se bo
zgodilo v najboljšem slučaju drevi ali v
teku jutrišnjega dne, tako da pred sredo
ni računati s podpisom pakta.

Z velikim zanimanjem je vsa javnost
pričakovala današnje sejo senata, na kate-
ri je nameraval Mussolini podati obširno
zunanjepolitično izjavo v zvezi s podpi-
som pakta. Ker pa še ni prišlo do defini-
tivnega sporazuma, je Mussolini svojo na-
mero opustil in tako razočaral številno pu-
bliko, ki je prišla na sejo. Mussolini je imel
le kratek nagovor, v katerem je prabil se-
nat, naj izglasuje poročilo ne glede na zu-
nanjepolitično poročilo, ki ga trenutno še
ne more podati. Glede pakta velesil je sa-
mo dodal, da so prišla pogajanja v tako
fazo, da je treba v najkrajšem času priča-
kovati končno veljavne odločitev »v tem
ali onem smislu«. Če bo potrebno, bo jutri
povelj besedo. Iz te izjave Mussolinija
sklepiamo, da sklenitev pakta še ni tako si-
gurna ter da dopušča možnost, da se vsa
akcija v zadnjem trenutku razbije ob od-
porni Nemčije.

London, 6. junija. r. Ker je bil s Parizom
in Rimom dosežen sporazum v spornih
vprašanjih, je dobil angleški poslanik v
Rimu nalog, da parafira pakt velesil v do-
govorjeni dokončni sestavi. V tukajšnjih
krogih zatrjujejo, da je prišlo glede sporne
točke 3 pakta, ki govori o razorožitvi, do
sporazuma, ki predstavlja nekako sredino
med francoskim in angleškim stališčem.
Anglija je pristala na to, da se izpusti iz
besedila pakta vsaka direktna izjava o

nemški enakopravnosti. Če se razorožitve-
na konferenca izjalovi, bodo velesile na
novo proučile nastali položaj.

Berlin se mora odločiti

Berlin, 6. junija. r. Nemški vladi je bilo
danes dostavljeno končno besedilo pakta ve-
lesil, kakor je bilo pri poslednjih diplomati-
skih razgovorih dogovorjeno med Rimom,
Parizom in Londonom. V poudenih krogih
naglašajo, da je končni osnutek za Nemčijo
nespremenljiv, ker od Mussolinijevega pr-
votnega načrta ni ostalo skoraj nič in je ves
novi načrt sestavljen po francoskih predlo-
gih in zahtevah. Predsedem pogrežajo v
osnutku priznanje nemške enakopravnosti v
pogledu oboroževanja, ki je bila izrecno
omenjena v Mussolinijevem prvotnem načr-
tu. V pogledu razorožitve novi osnutek sa-
mo določa, da se bodo velesile sestale k no-
vemu posvetovanju in proučevanju polo-
žaja, ako bi ostala razorožitvena konferenca
brezuspешna. Sprejeto določb pakta Društva
narodov v osnutku pakta velesil po francoski
zahtevi smatrajo v Berlinu za ost, naperjeno
proti Nemčiji. Zaradi tega mislijo, da je še
zelo dvomljivo, ali bo nemška vlada dala
svoj pristanek. Vsekakor nondarjajo, da bo
vlada dostavljena in dokončni osnutek natanč-
no proučila in šle nato sporčila v Rim
svojo odločitev.

Pariz, 6. junija. AA. Kakor poroča »Eho
de Paris«, izjavljajo v tiskajskih uradnih
krogih, da bo Nemčija odgovorna za izjalovi-
vanje pakta štirih, če bo vztrajala na dose-
danem odklonilnem stališču. List pri tej
prilici naglašajo, da se je Francija, Anglija in
Italija že sporazumele med saboj in uredile
vprašanje št. 3 o varnosti, ki govori o pri-
meru, če bi se razorožitvena konferenca
brez uspeha razšla. Toda Nemčija še vedno
zahteva, da se ji prizna rok petih in desetih
let, kakor to določa št. 3, preden bi se ji
priznala dejanska enakopravnost; določbi bi

namreč ne smela povečati svojega oborože-
vanja.

Francoska javnost ima še vedno tehtne pomisleke

Pariz, 6. junija. AA. List »Action Fran-
caise«, se bavi z vprašanjem pakta štirih
in med drugim pravi: V zvezi z načrtom
pakta med štirimi velesilami se že zlat
postavlja nova dilema: ali bo francosko
besedilo sprejeto in pakt podpisan, kar bi
pomenilo nov dokaz, da je Italiji in Nem-
čiji do tega, »da dobe v roke kos papirja,
ki bi jima omogočil spraviti nas pred pre-
pad in nas vanj strmozvaliti, ali se bodo
pa pogajanja za sklenitev pakta prekinila
in v tem primeru bi mednarodna napetost
ki se ves svet z vsemi velesilami trudi, da
bi jo odpravil, še bolj narasla. Vsekako
se nobena obeh hipotez ne more sprejeti
s posebnim zadovoljstvom, in lahko se re-
če, da se bliža trenutek, ko bo treba drago
plačati hude napake, ki so jih napravili
razni politiki. Na žalost bo vse stroške
morala nositi Francija.

»Petit Journal« se vprašuje: Kje smo
zdaj? List izjavi, da je ota glavna misel
francoskega zunanjega ministerstva zadnje
mesece, pripomoči k temu, da napetost od-
noli in pa da ostanejo dosedanja prija-
telstva nedotaknjena. Treba pa bo mno-
go politične genialnosti, če bomo hoteli
prirediti določila pakta primerno tempe-
ramentom pospeškov. Zato tudi Dal-
adier in Boncour trdno vztrajata glede re-
dakcije člena 3 pakta, ki govori o razoro-
žitvi v etapah. Kako naj Francija pristane
na tolikšno znižanje kopnega materiala,
če ji ponujajo v zameno tako malenkostna
jamstva za varnost? Mednarodna pomoč,
zlasti ameriška, je zelo negotova in ne-
dajne razprave o definiciji napadalca ni-
so takšne, da bi nas mogle pomiriti. Po
drugi strani so pa Angliji zelo kožno iz-
javili, da pomeni Locarno zanje maksim-
um. Zato tudi ne moremo pristati na
takšna jamstva družice, kakor če bodo
podprta z učinkovito, avtomatično in stal-
no kontrolo nad slednjim izdekanjem
orožja in s kontrolo nad proračunskim zni-
žanjem vojaških izdatkov. Pri zadnjih raz-
pravah v Ženevi je Boncour zavzel v tem
vprašanju, ki je življenjskega pomena za
Francijo, stališče, ki lahko pomiri Franci-
jo in njene prijatelje in zaveznike.

Pred obnovo parlamentarizma v Avstriji

Priprave za reformo ustave — Preosnova zveznega sveta v stanovsko zbornico — Razširjenje pravic zvez- nega predsednika

Dunaj, 6. junija. d. Kakor poročajo listi,
se bo avstrijska vlada te dni pričela po-
gajati s strankami o izvedbi ustavne re-
forme, za katero pripravljajo v posamez-
nih ministrstvih podrobne predloge. Aktiv-
na in pasivna politična delavnost bo po teh
načrtih dovoljena v bodoče samo stran-
kam, ki brezpogojno priznavajo avstrijsko
republiko kot čisto avstrijske stranke.
Stranke, katerih cilji gravitirajo na zunaj
ločene od sodelovanja v avstrijski
zakonodaji v vseh javnih korporacijah. Re-
forma parlamentarne udeleževanja naj
bi se izvedla predvsem s popolno pre-
osnovo sedanjega zveznega sveta, ki bo v
bodoče sestavljen takole:

Tretjino njegovih članov naj bi izvolili
deželni zbori, tretjino članov bi tvorili de-
legati stanovskih korporacij, predvsem
raznih zbornic, trgovinskih, delavskih,
zdravniških itd., tretjino članov pa bo ime-
noval na predlog vlade zvezni predsednik.
Razen tega bi bili v zveznem svetu kot vi-
silisti tudi cerkveni dostojanstveniki.

Pravice obeh zbornic, Narodnega sveta
in zveznega sveta, bodo popolnoma izena-
čene, zakonsko veljavno pa bodo dobili
samo sklepi, ki bodo sprejeti enako v obeh
zbornicah. Razen tega bodo moge nezaup-
nice povzročiti odstop vlade samo tedaj,
če jih bosta sklenili obe zbornici. Ustav-
na reforma bo seveda vsebovala tudi druge
določbe, med njimi o razširjenju pravic
zveznega predsednika, vendar pa bo nji-
hovo bistvo v preosnovi zveznega sveta,
ki naj bi omogočilo trajno funkcioniranje
parlamentarizma v Avstriji, ker sedaj za-
radi enakega razmerja moči večine in opo-
zicije v Narodnem svetu doslej ni bilo
mogoče.

Dejstvo je, da je vlada dr. Dollfussa spo-
znala potrebo zvez s strankami in obnove
parlamentarizma. Poletne počitnice parla-
menta ne bodo dolge in po pričakovanem
sporazumu o nameravani ustavni reformi
bo Narodni svet bržkone že v zgodnji te-
seni zopet obnovil svoje delo, ki je bilo
prekinjeno ob koncu marca.

Za obnovo mednarodne trgovine

Angleški tisk o nalogah svetovne gospodarske konfe- rence — Daladier vodja francoske delegacije

London, 6. junija. AA. »Times« priob-
čuje uvodnik o svetovni gospodarski konfe-
renci in naglašajo, da bo njena naloga, najti
primerno ravnotežje med koristnostjo in
škodljivostjo pretrganega internacionaliz-
ma. Najti bo morala metode, po katerih
bi se obnovila mednarodna trgovina, ne da
bi se moralo pri tem žrtvovati koristne
nacionalne industrije in upravičeni imela-
nski interesi. Podobno nalogo je imela
ottavska konferenca, namreč razširiti tr-
govino med posameznimi pokrajinami an-
gleškega imperija. Po daljši razpravi je ta
konferenca sprejela vodilne načelo, po ka-
terem zaščitne carine ne smejo presegati
tiste stopnje, ki bi onemogočila producen-
tom drugih pokrajin možnost zmerne kon-
kurence. Pri tem je konferenca upoštevala,
da Velika Britanija kot upnik ne uva-
ža iz svojih dominionov blaga samo v za-
meno za svoje proizvode, temveč tudi za
plačilo raznih dolgov. Tudi konferenca, ki
bo otvorila prihodnji teden, bo morala
ravnavati podobno in doseči mednarodno
gospodarsko razorožitev. Treba bo urediti
carine in priznati podobno razmerje upni-
ških držav napram njihovim dolžnikom.

Predsednik vlade Macdonald se je v so-
boto vrnil iz Losiemoutha z letalom Nje-
gov prihod je v zvezi z zadnjimi pripra-
vami za svetovno gospodarsko konferenco
Prihodnje dni bo sestavljen s svojimi mi-
nistrijskimi tovariši končne smernice za angle-
sko delegacijo na konferenco.

Pariz, 6. junija. d. Ministrijski svet je na
Daladierjev predlog imenoval naslednje
člane francoske delegacije na londonski
konferenci: predsednik vlade Daladier, fi-

nančni minister Bonnet, zunanji minister
Boncour, kolonijalski minister Sarraut, kmeti-
jski minister Queuille, trgovinski minister
Serre, minister za trgovinsko mornarico
Frot in državni podtajnik v ministrstvu za
narodno gospodarstvo Patenotre. Predsed-
nik senatskega finančnega odbora Caillaux,
ki je bil prvotno določen za vodjo fran-
coskih zastopnikov v Londonu, je zbolel
in kakor vse kaže, ne bo okrevel pred
koncem meseca. Vsekakor je pričakovati,
da se bo predsednik Daladier razgovarjal
z zastopniki drugih velesil v Londonu ne
samo o gospodarskih vprašanjih, marveč
tudi o mednarodni politiki in zlasti o raz-
orožitvenem problemu.

Ker parlamentarna dela v času lon-
onske gospodarske konference ne bodo pre-
kinjena, bo potrebno, da bodo posamezni
člani francoske delegacije večkrat prišli
v Pariz. Po dosedanjih dispolicijah se bo
ministrijski predsednik Daladier udeležil le
otvoritvene konference, čimdalje bo zunanji
minister Boncour prisostvoval konferenci
le prve dni.

Umor afganskega poslanika v Berlinu

Berlin, 6. junija. AA. Dopoldne je Afga-
nec Kemal-Syed, star 33 let, streljal iz re-
volverja na afganskega poslanika v Berli-
nu Oddal je nanj 5 strelcev in ga je eden
zadel v prsa. Poslanik Sirdar Mohamed
Azis-kan je rani podlegel. Atentatorja so
aretirali.

Vprašanje vojnih dolgov zopet v ospredju

Pogajanja med Anglijo in Zedinjenimi državami o pla- čilu junijskega obroka — Opozicija proti Rooseveltu

London, 6. junija. d. Vsa angleška jav-
nost se čim dalje bolj zanima za vpraša-
nje, ali bo angleška vlada sredi tekočega
meseca plačala Ameriki obrok svojega vo-
jnega dolga, ki znaša 19,5 milijonov funtov
sterlingov. Kakor znano, bo o tem vpraša-
nju razpravljala angleška spodnja zborni-
ca šele dva dni pred potekom roka. Za-
radi tega je nujno potrebno, da vsaj vlada
zavzame svoje definitivno stališče. Kakor
poroča »Daily Telegraph«, se namerava
vlada odločiti šele po prejemu poročila iz
Washingtona, ki ga pričakuje vsak čas.
Finančni minister Chamberlain se je
vrnil z dopusta v London in bo o tem
vprašanju govoril s predsednikom vlade
Macdonaldom. V četrtek bo imela vlada
sejo, na kateri bo sprejela končne sklepe.
Angleške banke, ki jih vodi Banc of En-
gland, se na vsvo moč upirajo plačilu obro-
ka vojnega dolga.

»Daily Mail« prinaša o tem dolg članek
izpod peresa bivšega finančnega ministra
lorda Snowena. Zedinjene države bi gotov-
no dokazale svojo naklonjenost nasproti
Veliki Britaniji, če bi pristale na moratorij
za dobo, dokler bo trajala svetovna go-
spodarska kriza, vendar pa obstoja mož-
nost, da plačamo svoj dolg Zedinjenim
državam. Obstoj namreč dve dejstvi, ki sta
malo znani. Prvo je, da se obresti za vo-
jne dolgeve narasle od 2 na 3,5%, drugo
pa je, »da bomo morali 1. julija pričeti z

izplačili, ki jih je prekinil Hooverov mora-
torij. Celotni dolg Velike Britanije Zedi-
njenim državam znaša 19 milijonov fun-
tov sterlingov. Za vsota se plača v papir-
ju. Na podlagi nedavnega sklepa ameriške
ga kongress lahko Velika Britanija ta
znesek plača tudi v srebru ali po tečaju,
ki bi znižal naš dolg nasproti Zedinjenim
državam na 12 milijonov funtov sterlingov.
Čast Velike Britanije je vreden teh
dvajsetih milijonov, zlasti, če se upošteva,
da je zelo verjetno, da bo to pot Velika
Britanija vsesilno plačala obrok po do-
sedanjih določilih dogovorov o vojnih dol-
gih.

V Angleški finančni krogi mislijo
splošno, »da bo Anglija poravnala prihod-
nji obrok svojega dolga Zedinjenim
državam v obliki transferja 300 milijonov
unč srebra, ki si jih bo izposodila iz indij-
ske zakladnice, dokim bo njej v zameno
dala bankovce angleške Narodne banke.

New York, 6. junija. d. Politični krogi
sodijo, da ni mogoče, da bi predsednik
Roosevelt pred 15. junijem objavil kake-
šenkoli nov predlog o ureditvi vojnih dol-
gov. Včeraj je večje število republikan-
skih senatorjev in poslancev sklenilo, da
se bodo z vsemi sredstvi borili proti kake-
ršikoli novi ureditvi tega vprašanja. Če
bo treba, bodo celo obstruili debato v kon-
gressu, da bi na ta način preprečili znižanje
ali črtanje vojnih terjatev.

Ženevska obsodba nemškega terorja

Ženeva, 6. junija. AA. Svet Društva na-
rodov je na dopoldanski seji z vsemi gla-
sovi proti nemškemu in italijanskemu spre-
jel poročilo irskega delegata Lestra, ki
ugotavlja, da je Nemčija prekršila nem-
sko poljsko konvencijo o Gornji Šleziji,
česar jo je dolžil Bernheim v svoji pritož-
bi zaradi preganjanja židov. Nemski in
italijanski delegat sta se glasovanja vzdri-
žala.

Podpis avstrijskega konkordata

Vatikan, 6. junija. d. Snovi sta avstrijski
zvezni kancelar dr. Dollfuss in pravosodni
minister dr. Schuschnigg podpisala kon-
kordat, sklenjen med Vatikanom in Av-
strijo. Dr. Dollfuss je odpotoval iz Rima
z letalom davi ob 8.20.

Dunaj, 6. junija. Zvezni kancelar dr.
Dollfuss je po povratku iz Rima izjavil no-
vinarjem, da je z uspehom svojega bivanja
v Rimu zelo zadovoljen. Mussolini mu je iz-
rečno izjavil, da ima avstrijski narod, ki
se bori za svojo samostojnost, v njem in
v italijanskem narodu prave prijatelje.

Požar na avstrijskem narniku

Dunaj, 6. junija. d. Včeraj jutraj je v
pristanišču Podunavske paronlovne druž-
be izbruhnil požar na notniškem narniku
»Franz Schubert«, ki vzdržuje promet med
Dunajem in Linzem. Požar je parnik sko-
ro popolnoma uničil. Potnike, ki so bili

preko noči na narniku in so spali v kabi-
nah I. razreda, so k sreči vse rešili, dočim
je bilo izmed ladijskega moštva več ranje-
nih. Višji policijski komisar dr. Johann
Schönauer, ki je hotel s svojo soprogo po-
tovati v Linz, je pri reševanih delih padel
v Dunav in utonil. Škoda, povzročena
na narniku, znaša okoli 20.000 šilingov.

Katastrofalen požar
Varšava, 6. junija. s. Pri Lozdu je po-
polnoma pogorela vas Gwizdaki, obstoječa
iz 65 kmetijskih posrtev. 108 rodbin je ostalo
brez strehe.

Protirevizionistični shod v Dubrovniku

Dubrovnik, 6. junija. n. Tu se je vršilo
danes protestno zborovanje proti reviziji
mirovnih pogodb. Zborovanja se je udele-
žilo okrog 200 Dubrovničanov. Govorili
so senator in dubrovniški župan dr. Mičić,
predsednik Narodne odbrane polkovnik
v pokloju Miroslav Piletić in zastopnik fran-
coskih solunskih borcev poročnik Rousselle,
ki je govoril najprej v srbohrvaščini,
nato pa v francoščini. Zborovalci so z ne-
popisnim navdušenjem sprejeli njegova iz-
javjanja. V svojem govoru je naglašal zla-
sti bratstvo, ki neločljivo veže jugosloven-
ske in francoske bojovnike. Končno je go-
voril še predsednik združenja invalidov
Božidar Nedić. Z zborovanja so poslali
vdanostne brozjavke suverenum držav Ma-
le antante. Sprejeta je bila tudi resolucija
ki obsoja sleherni poizkus, da bi se revidi-
rale mirovne pogodbe, ker bi to pomenilo
skrajno nevarnost za mir. Po zborovanju
se je formalna povorka, ki je krenila po
mestu in manifestirala za kralja in Jugo-
slavijo

Značilen francoski apel na Malo antanto in Poljsko

Francoski desničarski publicist poziva Malo antanto in Poljsko, naj se upreta francoski politiki

Znani publicist in zagovornik taktike francoske desnice André Chéradame je napisal za binkoštno številko praskih »Narodnih Listov« obsevirni članek, v katerem se obrača neposredno na države Male antante in na Poljsko z nujnim pozivom, naj se postavijo po robu anglosaski in nemški zaroti, da ne bodo same prve žrtve teh prikritih spletk. Chéradame je, kakor pravi, doslej v nizu predavanj v Parizu in drugod po Franciji dokazoval pogubno politiko Léona Bluma in onih francoskih državnikov, ki hodijo po stopinjah pokojnega Brianda. Francoski publicist pripoveduje, da je sicer že mnogim očem s svojimi svarili, da pa je za doseg predorientacije francoske javnosti potrebno delo par mesecev, v tem času pa bi bilo morda že prepozno, kajti pritisk na Francijo iz Washingtona, Londona, Berlina in Rima je tem opasnejši, ker se pariški politiki sami premalo zavedajo velike nevarnosti Macdonaldovega razorožitvenega načrta.

Jamstva za varnost, ki jih ponujata Amerika in Anglija, so po Chéradamu popolnoma brez vsakega pomena. Angleska vlada je izjavila, da ne pristane na večja jamstva nego jih določa locarnski dogovor. V čl. 9. tega dogovora pa je izrecno poudarjeno, da britanski dominioni ne prevzemajo nikakršnega jamstva. Kaj pomeni Anglija brez kolonij, je vsakomur dovolj jasno. Akcije Zedinjenih držav pa so že od premirja sem vselej škodljive Franciji in njenim zaveznicam. To se je pokazalo pri Dawesovem in Youngovem načrtu, oboje pa pri Hooverjevem moratoriju. Po prizadevanju Anglosaskov je bila lani priznana Nemčiji načelna enakopravnost v pogledu razorožitve, odnosno oboževanja. To priznanje pa je nepravilno, ker je v petorici odločevala tudi Amerika, ki ni član Društva narodov, za mnenje pa niso bile vprašane ostale evropske države, ki jih nemška oboževanje neposredno ogroža.

Chéradame trdi zaradi tega Malo antanto in Poljsko, naj ostro nastopita proti večnemu vmešavanju Amerike v evropske zadeve in naj se proti anglosaskemu zavzemanju za Nemčijo poslužita tudi trgovinskega bojkota. Ozmeli, kjer prebiva 174 milijonov ljudi — francoski publicist misli v tem razen že omenjenih starih držav še Francijo in Belgijo z vsemi kolonijami — se mora otrestiti ameriškega vmešavanja, ki je vedno v prid Nemčiji, z bojkotom ameriškega blaga. Če sam Hooverov moratorij je povzročil zaveznicam Francije ogromno materialno škodo, še

večja bi pa bila nevarnost, ako razorožitvena konferenca pristane na popolno enakopravnost Nemčije. Ravno obratno je treba izvesti podrobno in učinkovito kontrolo o tajnem oboroževanju Nemčije, Madžarske, Avstrije in Bolgarske.

Chéradame nujno priporoča Mali antanti in Poljski, naj na razorožitveni konferenci pokažeta trdno voljo in naj v ničemer ne popustita. Naj se zavedata, da predstavljata dve veselili, mimo katerih se ne da odločevati o evropskih zadevah. Če o priliki protesta proti paktu četvorice se je pokazala njuna sila in njun odpor je v francoski javnosti izzval zelo ugoden domog o Mali antanti in Poljski.

Posebno gorak je Chéradame sedanjim francoskim vladnim politikom in državnikom, ki jim očita, da v svoji slepoti tirajo Francijo v pogubo. Zato priporoča Mali antanti in Poljski, naj si ne dasta vsiliti nikakršnih odločb, ki bi količkaj ogrožale njihovo varnost, pa čeprav bi si francoski državniki želeli pri zavzetih manjših odločitvah. Francoska javnost, v kateri se vsi odločen miselnosti preobrat, bo po zatrdilu pisca v bodočnosti močno hvalečna svojim prijateljem na vzhodu.

Ostro se članek obrača proti nazoru, da je treba razorožitev dokončati pred svetovno gospodarsko konferenco. Ravno nasprotno je res. Saj Zedinjene države ne dovolijo, da bi se v Londonu obravnavalo vprašanje medzaveznikovih dolgov. Njim se hoče najprej razorožitev, da bi lažje pristisile na svoje dolžnike, ki jim je Hooverov moratorij odvzel vsako možnost, da poravnajo svoje obveze v Ameriki. Kar nazivajo z besedo »uspeh« razorožitvene konference, ni nič drugega, nego izročitev Srednje Evrope v oblast Nemčije. Obe konferenci sta samo nelojalen maneuver, ki naj oškoduje Francijo in njene zaveznike. Chéradame pa ugotavlja, da je postopanje Anglosaskov samo velik bluff, kajti za njim ni nikake realne sile, ki bi lahko prisilila Malo antanto in Poljsko na sprejem ameriških in angleških zahtev. Amerika toliko trni zaradi krize, da dolga leta ne bo sposobna za kakršnokoli akcijo, Anglija pa je brez kolonij čisto brez sile. Njena moč je v slovesu iz preteklosti in temu se danes pripisuje vse večja veljavnost, nego bi bila na mestu.

Tako francoski desničar André Chéradame, beležimo ta poziv na zaveznike, da se čuje tudi mnenje francoske desnice, tem bolj ker piševala bojazan zlasti v nekaterih ozirih ni brez podlage in brez pomena.

buje želje in predloge sodnikov v smislu podanih referatov. Ob 13. je predsednik zaključil lepo uspešno zborovanje, nakar se je vrnil v hotelu »Srpski kralj« banket, ki ga je priredila beogradska sekcija s podporo mestne občine. Jutri prirede udeleženci kongresa izlete v okolico, največ pa jih gre na Oplenac.

Inženjerji

Beograd, 6. junija. p. Včeraj se je vršil v dvorani beogradske univerze I. kongres jugoslovenskih inženjerjev, kemikov in tehnologov, združen s kongresom slovenskih inženjerjev in tehnično razstavo. To je bil I. kongres te vrste v naši državi. Predsedoval je profesor beogradske univerze dr. Dušan Tomić, navzoči pa so bili tudi zastopniki ministrstva za šume in rudi, ministrstva vojske, ministrstva trgovine ter predstavniki kemične in druge industrije. Po svečani otvoritvi kongresa, s katero je bil odposlan vdanostni brzojav Nj. Vel. kralju, je bila odprta zanimiva razstava pod geslom »Za domačo proizvodnjo«. Razstava obsega vse one kemične izdelke, ki se izdelujejo v naši državi. Kongres slovenskih inženjerjev so se udeležili delegati iz Jugoslavije, Češkoslovaške, Poljske, Bolgarije in ruski emigranti. Zastopniki posameznih držav so pozdravili idejo skupnega delovanja in naglasili važnost te akcije. Navzoči minister za gradbe dr. Srkulj je pozdravil kongres želeč mu obilo uspeha.

Po tej kratki slovenski manifestaciji se je nadaljeval kongres jugoslovenskih inženjerjev. Posamezni referenti so podali zanimive referate. Inž. Matija Krajinović je podal referat o oplemenitvanju sojnega semena za ljudsko hrano, inž. Nikola Plešajev je referiral o možnostih proizvodnje škroba, inž. Boža Težak pa je imel zanimivo predavanje o zaščiti prebivalstva pred kemično vojno s strupenimi plini. Ljubljanski inženjer dr. Podbrežnik je referiral o osnovanju stalnega odbora strokovnjakov, ki naj bi posloval pod nadzorom inspekcije narodne obrambe ter kontroliral celokupno privatno in javno akcijo za obrambo prebivalstva pred strupenimi plini. Inž. Gosićki je poročal o zalozah premoga v naši državi. Ljubljanski prof. dr. Maks Samac pa je podal v zvezi s tem zanimiv referat o svojih dolgoletnih raziskovanjih o oplemenitvi premoga dravske banovine, pri čemer mu je uspelo producirati prvovrsten koks, kakršnega so morali do sedaj za industrijske potrebe stalno uvažati iz inozemstva. Inž. Popović iz Beograda je poročal o svojih dolgoletnih raziskovanjih in o svojih uspehih pri pridobivanju nafte iz bituminoznih škricelov. Pri dnevni destilaciji 200 ton škricela bi se dalo proizvajati toliko bencina in nafte, kolikor ga pri nas sploh potrebujemo. Inž. Dušan Tomić je imel referat o domačem gradbenem materialu.

Po stvarnih in vseskozi zanimivih razpravah je kongres sprejel več resolucij, ki obravnavajo poleg strokovnih tudi razna stanovska vprašanja. Pred vsem zahtevajo za zaposlitev inozemskih inženjerjev, ker imamo na vseh poljih lastne strokovnjake, ki so zaradi pomanjkanja prostih mest večinoma brezposelni. Posebna resolucija govori tudi o organizaciji tehnične službe v področju ministrstva za zgradbe v zvezi s prenosom delokroga na banovinske samouprave. Ob zaključku je bila izvoljena nova uprava. Za predsednika je bil zopet izvoljen dekan tehniške fakultete v Beogradu inž. dr. Dušan Tomić, za ljubljansko sekcijo pa so v odboru inž. Ladišlav Bevc, Jože Kuralt, Janko Mačkovec, Igo Pehani, Ciril Piric in Evgen Poniž.

Davčni uradniki

Beograd, 6. junija. p. Včeraj se je vršila letna skupščina Udruženja davčnih uradnikov kraljevine Jugoslavije. Udeležba je bila iz vse pokrajine prav številna. Po običajnih otvoritvenih formalnostih je skupščina odobrila poročila funkcionarjev, nakar se je razvila obširna debata o raznih stanovskih in strokovnih zadevah. Sprejeti sklepi so izraženi v obširni resoluciji. Glede stanovskih zadev predvsem zahtevajo, da se popravi krivica, ki se je zgodila davčnim uradnikom s členom 257 uradniškega zakona, po katerem jim je onemogočeno napredovanje v V. skupino. Prav tako zahtevajo, da se ukine odredba čl. 37. zakona o organizaciji finančne uprave, ki kljub strokovnim izpitom onemogoča napredovanje višim uradnikom. Dalje zahtevajo, da se v smislu čl. 12. finančnega zakona predvidene nagrade čimprej izplačajo.

Najbolj zanimiva je bila vsekakor razprava o davčnem zakonu. Davčni uradniki v svoji praksi najbolj vidijo in čutijo vse trdote, ki zadevajo davkoplačevalce. V posebni resoluciji zaradi tega opozarjajo na to, da je bil sedaj veljavni zakon o neposrednih davkih sprejet v mnogo ugodnejših gospodarskih prilikah nego so sedaj. In je zato v sedanjih težkih gospodarskih časih v mnogih primerih preoster in pretežko obremenjuje davkoplačevalce, ki čisto lažja bremena je težko prenašajo. Na drugi strani pa je država zaradi nazadovanja fiskalnih dohodkov prisiljena strožje izvajati zakonske določbe. Vse to vodi čisto v nemogočo položaj predvsem davčne uradnike, ki morajo zakon izvajati. Zato predlagajo, da se davčno vprašanje temeljito prouči v svrhu olajšanja sedanjih davčnih bremen na način, da država ne bo trpela škod. To bi se ne muenju davčnih uradnikov dalo najbolje doseči tako, da se zopet uvede t. zv. dohodnični pri čemer naj se zasigura primeren davka prosti eksistenčni minimum. S sprejetjem dohodnine naj se ukine sedanjih dopolnilni davek in razni izredni prispevki.

Ta del resolucije davčnih uradnikov je vzbudil v vsej javnosti, zlasti pa v gospodarskih krogih največjo pozornost in splošno odobravanje.

Mirni binkoštni prazniki v Nemčiji

Milijon ljudi prosi za sprejem v Hitlerjevo stranko — Toscanini obsoja teroristični režim v Nemčiji

Berlin, 6. junija. AA. Med binkoštnimi prazniki se je Hitler sestal na svojem posestvu na Zgornjem Bavarskem z Gobbelsom, ki mu je poročal o svojem potovanju v Rim.

Letošnje Binkošti so po vsej Nemčiji potekle brez vsakega političnega incidenta, dočim so prejšnja leta policijska poročila vselej beležila politične spopade, pri katerih so ubili in ranili mnogo ljudi.

Kakor poroča »Völkischer Beobachter«, je zaprosilo za vstop v narodno socialistično stranko nad milijon oseb. Prošnje je prejela centrala narodne socialistične stranke zadnje dni aprila tik po objavi vodstva stranke, da po 1. maju ne bo nikogar več sprejelo v stranko.

Iz Rima poročajo, da je pred nekaj časa poslal Toscanini brzojavku Hitlerju, v kateri je protestiral zoper protizidovsko gonjo nemške vlade. Protest je podpisalo razen Toscaninija dvanajst odličnih dirigentov. Ker Toscanini na brzojavko ni dobil odgovora, je storniral pogodbo, po kateri bi moral dirigirati celo vrsto koncertov v Bayreuthu v proslavo stoletnice Wagnerjeve smrti. Toscanini je pisal tudi vdovi Siegfrieda Wagnerja pismo, v katerem ji sporoča svoj sklep in pravi: Pričakoval sem, da se bodo stvari popravile, pa se ni ničesar zgodilo. Mislim, da je za moj mir in za vas bolje, če ne pridem več v Bayreuth.

Fašistični odmev sokolske svečanosti na Sušaku

Tržaški listi objavljajo obširna poročila o binkoštni sokolski manifestaciji na Sušaku, ki je o njej poročalo tudi ponedeljsko »Jutro«. Krčijo, da so bile manifestacije izvalne in da so bile naperjene proti Italiji in italijanskemu Jadranu.

»Popolo di Trieste« pravi v svojem poročilu med drugim: »Sokolske slavnosti na Sušaku pomenijo predvsem veliko protirevizionistično zborovanje. Sovražno razpoloženje proti Italiji, vzkljanje Istri, Reki, Zadru, Trstu, Gorici in drugi taki manifestacijski elementi so dali temu zborovanju značaj protitalijanske demonstracije. Na jelačičevem trgu, prav ob italijanski meji, je Sokole pozdravil suški župan z besedami: »Drago mi je, da vas moram pozdraviti na Sušaku, na državni, toda ne narodni meji, na meji Italije, ki je še pred kratkim skušala dokazati svetu, da je Sokol oborožena organizacija, ki zavisi od vojske.« Slični je bil tudi govor vodje Ganga, ki je poudaril, da čeprav Sokol ni oborožena organizacija, se bo v primeru potrebe vendar le našlo tudi orožje.

»Popolo di Trieste« je k poročilu iz Reke pristavil seveda tudi še svoj komentar, v katerem pravi med drugim: »Srbske manifestacije, ki so bile tokrat organizirane po Sokolih na Sušaku, na italijanski meji, samo potrjujejo dvorezno politiko beogradskega režima, ki smo jo razkrili že pred vsem svetom. Predvsem so te manifestacije nezaljšana provokacija, ki Italije sicer ne razburja, katere pa nikakor ne smejo prezreti vlade, odgovorne za evropsko usodo. Provokacija ni bila samo Italija, marveč vsa Evropa, ki se baš v zadnjih dneh trudi, da doseže mir, ki bo vsaj za nekaj časa definitivni. Na bližnjem vzhodu pa hočejo zopet postati emisarji politike, ki je sprožila veliko svetovno vojno in ki se očitno pripravlja na to, da v drugi obliki obnovi ta blazni poizkus, le da nasiti svojo krvavo avanturistično strast. Blazne fraze, ki jih je na Sušaku izrekel tudi češkoslovaški delegat, ki je hotel Jadran krstiti za veslovansko morje, pričajo, da sta Beograd in Praga sliedarna v delu proti miru in provokacijah proti Italiji. Evropski politiki imajo sprito tega nov motiv, da resno premislijo kako onemogočiti, da bi neodgovoren narod kakršen je srbski, še enkrat povzročil nepopravljivo katastrofo.«

Takih in enakih strupenih izbruhov fašistične besnosti je jugoslovenska javnost že vajena in je ne razburja več. Mislimo pa, da je vendar dobro, ako od časa do časa zopet pribijemo kak primer, ki kaže, da se fašistična miselnost še ni praveč spremenila. Še bolj potrebno pa je, da se na take pojave opozori inozemstvo, ker so najboljši dokaz, kdo je v resnici nasprotnik pomirjenja v Evropi, in ob enem najboljši dokaz, kako upravičeno in utemeljeno je stališče Male antante, Francije, Poljske in drugih mirujočih držav, da je razorožitev mogoča le, ako je prej zagotovljena varnost pred napadom blaznega imperializma.

Zaključitev agrarne konference v Bukarešti

Bukarešta, 6. junija. AA. Uredniški odbor konference agrarnih držav se je dopoldne sestal v parlamentu pod predsedstvom češkoslovaškega poslanika Šebe ter sestavljal dokončno besedilo resolucije treh odborov. Ob 17. uri je kralj Karol sprejel voditelje tujih delegacij, ki mu jih je predstavljal minister Madgearu. Ob 18. je bila poslednja plenarna seja, nakar je predsednik vlade Vaida Voevod v imenu vlade povabil delegate na večerjo.

Pavšaliranje potnih stroškov za šumarje

Beograd, 6. junija. p. Ministrstvo za šume in rude je izdalo novo uredbu o pavšaliranju potnih stroškov za uradnike in nameščenice šumskih uprav. Po terenskih prilikah in obsegu dela so pavšali razdeljeni na 4 kategorije ter znašajo mesečno 500 do 700 Din. Uradniki, ki prejemajo pavšal, nimajo pravice posebej do potnih stroškov, razen v izjemnih primerih, ki so v uredbi posebej navedeni.

Nabavljalne zadrage

Banjaluka, 6. junija. n. O binkošti se je tu vršil kongres nabavljalnih zadrug državnih uradnikov iz vse države. Kongres se je udeležilo 300 delegatov, ki so zastopali nad 95.000 zadrugnikov. Sprejeta resolucija poudarja, da je za uradnike edina gospodarska pomoč združništvo. Zato poziva vlado, na ga podpira z vsemi sredstvi. Mestne občine naj bi podpre zlasti stanovanske zadruge državnih nameščenec. Za predsednika zveze nabavljalnih zadrug je bil ponovno izvoljen g. Miloš Stieber. Prihodnji kongres bo v Sarajevu.

Poštni nameščenci

Split, 6. junija. V Splitu zborujejo delegati poštnih, brzojavnih in telefonskih službencev. Na kongresu, ki traja že drugi dan, razpravljajo o strokovnih, profesionalnih in socialnih vprašanjih. Danes so bile izglasovane podne resolucije, ki se nanašajo na njihove stanovske zadeve in bodo poslale pristojnim oblastvom. Izvoljena je bila tudi nova uprava s predsednikom Mitutinom Iliecem, upravnikom pošte Beograd II.

Uspeh

Ljubljanskega velesejma

Kakor je poročalo že ponedeljsko »Jutro«, je bil posej velesejma na binkoštno praznike izredno velik. Kdor je opazoval živahnost in množico v paviljonih in na prostem, je moral ugotoviti, da je tudi naš trinajsti velesejem dosegel popoln uspeh. Res je sicer, da se tudi tu pozna splošna gospodarska kriza, ljudje morda malo manj konsumirajo, na velesejem pa je prišlo mnogo kakor druga leta, ko je bilo gospodarsko stanje še mnogo ugodnejše. Tudi knjižsko poslovanje se je že razvilo, predvsem v poštvenih stroki, ki je letos posebno odlično zastopano. Malokateri obrtni panogi je v takih meri uspelo izkoristiti priliko za kontakt s kupujočim občinstvom, ki ga nudi naš velesejem, kakor umetnemu poštvenemu mišarstvu. Naši poštveni mišarji pa so tudi pokazali, da znajo korakati s časom in da se vsako leto izpopolnjujejo.

Tudi v kovinskih stroki, v hladilnih strojih in v raznih živilih so bile zabeležene številne kupčije. Glede na podražitev strovin je letos veliko zanimanje za usnje. Naše tvornice usnja, ki so letos po dolgem času zopet kompaktno zastopane, so pokazale odlične izdelke in svojo veliko konkurenčno zmoglost. Tik poleg razstavljalcev nenaj lahkobodušnejšim najnovjšim modelom čevljev. »Pskor«, ki nam kažejo, da je tudi naša domača industrija čevljev na višku, tako po krasnih oblikah kakor tudi po izdelavi. Velike povpraševanje je tudi po specialnih artiklih iz naše papirne industrije.

Pozornost vzbujajo tudi odlična razstava domačih tekstilnih izdelkov. Ta razstava nam kaže, v koliki meri smo se že osamosvojili od uvoza inozemskega blaga. Tudi razstavljeni modni predmeti vzbujajo vsestransko zanimanje. Splošno ugodijo zlasti pristne dalmatinske veznine. Te veznine so čudovito delo prirobnih dalmatinskih kmečkih deklet, ki celo same na prastari način barvajo niti za vezenje.

Na razstavi »Krkec« pride morda vsakdo na svoj račun. Človek se lahko mudi samo v tem oddelku po več ur, toliko je tu napolnjenih zanimivosti, umetniških slik, starinskih predmetov, modelov in zgodovinskih dokumentov.

Svoj poseben krog navdušenih posetnikov ima razstava društva »Zivalisce«, ki je gotovo najpopolnejša od vseh dosedanjih. Najobsežnejša je razstava kincev, ki vsebuje vse pomembne pasme, kakor so: belgijski orjak, beli orjak, beli rski, beli dunajski, luks, nemški lisec, bobrov rski, angora, činčila, črni rski, blak and tam, havanski rski, alaska, francoski ovce, japonski rski itd. Perutninarstva razstava sicer ni tako obširna, zato pa viliho tu zares izbrane primerke tako domačih stajerske pasme, kakor tudi inozemskih pasem (laghorn, rode island, plymeth in orpington).

Pozornost vzbujajo letos tudi krasna razstava portretov, ki so jo priredili v paviljonu Zbornice za TOI naši poklicni fotografi, ki so nam pokazali, da njihovo umetniško stremljenje prav nič ne zaostaja za dovršeno tehnično izdelavo.

Zigovanje legitimacij na ljubljanskem velesejmu. Posetniki ljubljanskega velesejma se opozarjajo, da se zigovanje permanentne legitimacije, ki upravičuje do polovinske vožnje, pri glavnem vstopu v desni blaginji od 8. do 20. ure. Brez tega ziga v legitimaciji vozni listek ne velja za brezplačni povratek.

Slovo od Naceta Čadeža Poljane, 6. junija. V nedeljo popoldne se je v Poljanah, ko je bil letošnji najlepši sončni dan, vršil pogreb splošno znanege rodoljuba in zgledega gospodarja, Naceta Čadeža. Poljane in z njo vred vsa Poljanska dolina se niso videle razen zadnje poti pokojnega dr. Tavčarja na Visokem pogrebu s takomnoštevno udeležbo. Pokojnika so spremljali na zadnji poti prebivalci iz vse doline, iz Zirov, Skofje Loke, Kranja in še iz oddaljenih krajev. Krsto so nosili v cerkev občinski svetokralj, na čelu sprejeto pa je potem korakal škofjeloski Sokol v kroju pod vodstvom starejšine br. Dolena in s praporom, ki je bil ovit s črnim žalnim trakom. Sledili so množični Sokoli domačega društva ter iz Savodnja in Zirov. Za sorodniki so korakali v sprejeto tudi častna dvorna dama gospa dr. Tavčarjeva in spremstvu svojih dveh sinov, sreski načelnik iz Skofje Loke g. Legat, notar g. Sink, župana gg. Hafner in Jelovčan iz Skofje in Stare Loke in Gorenje vasi ter ves poljanski občinski odbor. Množica pogrebcev je bila tolika, da je napolnila vse poljansko pokopališče.

Po opravljenih molitvah se je od pokojnika z iskrenimi besedami poslovil njegov prijatelj g. Lovro Perko, ki je podal kratek a značilen pregled njegovega življenja in delovanja, ki je bilo izraz blagega in kremenito naprednega značaja. Po govoru se je še enkrat sklonil sokolski prapor nad grobom zvestega brata in množica se je razšla v zavesti težke izgube in v prepričanju, da je treba slediti svetlemu zgledu blagega pokojnika.

Vremenska napoved za danes: Poslopolno vedno bolj oblačno, porast temperature, nekoliko vetrovno.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Večinoma jasno, hladno, severozapadni vetrovi.

V znamenju kongresov

Za binkoštno praznike se je vršila cela vrsta kongresov stanovskih organizacij

Beograd, 6. junija. p. Za binkoštno praznike so se sestali v Beogradu naši sodniki, ki so na svoji tretji letni skupščini porazgovore o stanovskih in drugih vprašanjih. Ljubljansko sekcijo zastopa štirčlanska delegacija, razen tega pa se je zborovanje udeležilo tudi več drugih slovenskih sodnikov izven Ljubljane. Zborovanju je predsedoval predsednik udruženja apelacijski sodnik g. Rusomir Janković.

Po sprejetju običajnih poročil funkcionarjev so se sledili velevažni referati, ki so obravnavali razne probleme našega sodstva. Vprašanje izmeničnega zakonodaja je obravnavala apelacijski sodnik iz Novega Sada Toma Pavlovič, ki se je zavzemal za čimprejše izmeničanje zakonodaja. Apelacijski sodnik iz Beograda Danilo Danič je nastopil proti kopiranju avstrijskih zakonov, sodnik vrhovnega sodišča v Sarajevu Ivo Matilevič pa je naglasil, ki so boljši enotni državni zakoni, če tudi malo slabši. Kakor pa vzorni in izraziti partikulati. O tem važnem vprašanju se je razvila obširna debata. Univerzitetni profesor Arandjelović je zagovarjal dosedanje premočnotno pot naše zakonodaje, ki bi tudi obče državljansko pravo povzela v glavnem po avstrijskem. Edini resni ovir, dedovanje moških in ženskih naslednikov in pa bračno pravo bo pač treba prirediti tako kakor nam bo najbolj odgovarjalo. Proti pretiranemu strahu pred recepcijo avstrijskega prava je spreporočil predsednik okrožnega sodišča v Celju dr. Fran Vidović.

Sedila je obširna razprava o organizaciji sreskih sodišč v Srbiji in Črni gori. Referenti, ki dobro poznajo prilike v teh pokrajinah so odločno zahtevali čimprejše uveljavljenje enotne zakonodaje.

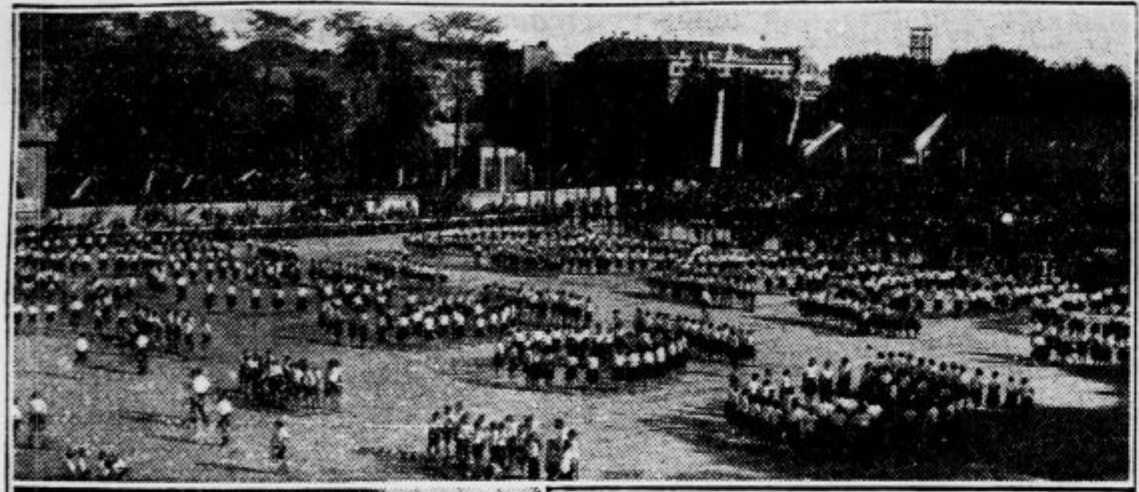
Problem osnovanja enotne kasacije je našel referent Ivan Savković, apelacijski sodnik iz Novega Sada. Po njegovem mnenju bo to mogoče šele v izenačenju vse ostale zakonodaje. Tajnik vrhovnega sodišča v Sarajevu, Abram Baruh, se je zavzemal za to, da bi bil sedež enotne kasacije v Sarajevu, sodnik beogradske apelacije Adam Lazarevič pa je plediral za Beograd.

Sledil je referat o položaju sodniškega stanu. Referent Ivo Lesić, apelacijski sodnik v Sarajevu, je navedel več predlogov glede materialnega izboljšanja položaja sodnikov. Namestnik višjega državnega tožila v Ljubljani, dr. Luka Kravina, je zahteval, naj se sodniki in državni tožilci zacet izvajajo iz solonega uradniškega zakona. Za iste težnje se je zavzemal tudi beogradski sodnik Stojen Jovanović, ki je poudarjal, da so sodniki v svojem sedanjem materialnem in moralnem položaju pravi heroji in žrtve svojega poklica. O tem vprašanju se je danes nadaljevala debata. Z velikim zadovoljstvom je bila sprejeta izjava urednika dr. Rudolfa Sajovic, da bo Slovenski pravnik rad sprejemal in objavo službene objave udruženja sodnikov. Enako izjavo je podal tudi urednik beogradskega »Pravo surinje«.

V nadaljevanju debate o položaju sodniškega stanu je predsednik ljubljanske sekcije, predstavnik celjskega okrožnega sodišča, dr. Vidović, predložil kongresu ce-

Naši kraji in ljudje

Otvoritev sokolskega zleta

Ponedeljski nastop ljubljanskih srednješolcev je bil otvoritev zleta. Na zgornji sliki je videti nastop dijakov k rajalnim igram, na spodnji pa divizionarja generala g. Vladimira Cukavca, prosvetnega šefa g. Matija in župana g. dr. Dinka Puca, ki so na častni tribuni prisostvovali zanimivim nastopom.

več koristi, je imel g. dr. Langer dnevno v večernih urah zdravstvena predavanja, ponazorjena z razstavljenim materialom in skioptičnimi slikami.

Kako veliko je bilo zanimanje pri kmet-skem ljudstvu za tovrstna predavanja, je pokazal obisk istih, saj so v dežju prihajali ljudje iz dveh uri oddaljenih krajev. Razstava je imela popoln uspeh, zlasti za naša čas, ki je kazal za razstavo in predavanja največje zanimanje.

Razstava se nahaja sedaj v Podčetrtku, od tam pa bo prepeljana v Kozje in Sv. Peter pod Sv. gorami.

Zadnja pot prelata Kalana

Ljubljana, 6. junija. Pogreb prelata g. Andreja Kalana je pokazal, kako je bil blagi pokojnik spoštovan in cenjen od ljubljanskega prebivalstva. Pred Marijanišcem na Poljanski cesti se je že pred 9. zbrala ogromna množica ljudstva. Zadnjo čast so pokojnemu prelatu izkazali mnogi njegovi prijatelji, znanci, njegovi sodelavci, sirote in dijaki, za katere je pokojnik imel vedno odprto srce. Generalni vikar g. Ignacij Nadrah je ob številni asistenci duhovščine blagoslovil pred Marijanišcem krsto. G. vikarju so pri pogrebnih molitvah asistirali gg. kanoniki dr. Opeka, Volc, dr. Klinar, Stroj, Šiška, dr. Kimovec, novomeški prošt dr. Cerin s kanonikom Trškanom, dalje stiški opat Kastelic, dekan in častni kanonik Mrak iz Stare Loke, rojstnega kraja pokojnikovega, mariborski kapitel pa sta zastopala gg. stolni dekan dr. Vrabar in stolni župnik kanonik Umek. Zbor akademikov je po molitvah zapel »Beati mortui«, nakar se je razvil velik žalni sprevod. Pred krsto so korakali gojenci Marijanišča ter sirote iz drugih zavodov. Velik voz je bil obložen z vencji. Za krsto pa so poleg sorodnikov šli mnogi odlični meščani in zastopniki oblasti in ustanov, tako podban g. dr. Pirkmajer, senator g. Ivan Hribar, univ. prof. g. dr. Lukman, rektor univerze g. dr. Slavčič, mnogi univerzitetni profesorji, podžupan g. Jarc in drugi.

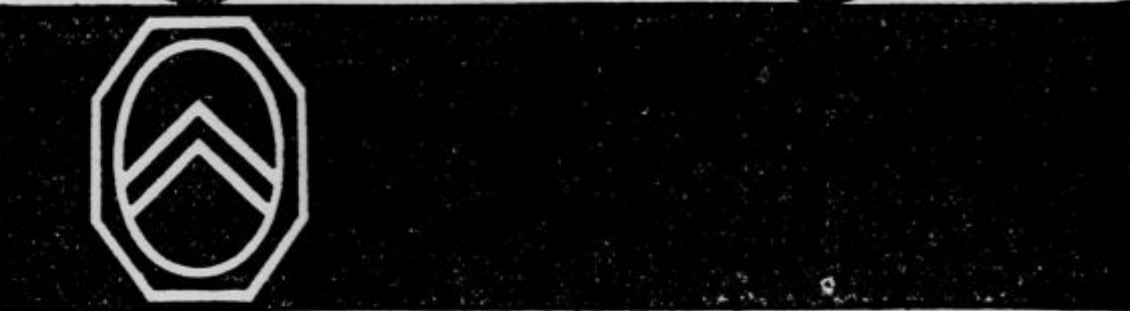
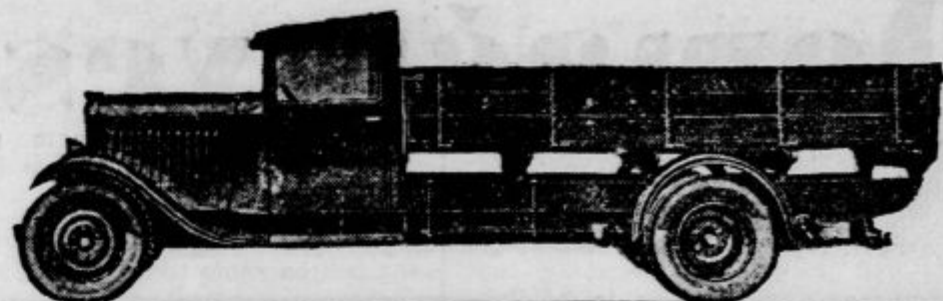
Med sprevodom so bogoslovci peli žalne psalme. Pred stolnico se je sprevod ustavil, nakar so krsto položili v sredi cerkve na katafalk. Prvič se je primerilo, da so pri veliki črni maši, ki jo je opravil škof g. dr. Gregor Rožman, bogoslovci peli velike bilje v slovenskem jeziku, odgovarjal jim je na koru kapiteljski zbor pod vodstvom gosp. Premra. Od stolnice je krenil žalni sprevod na Marijin trg in dalje po Miklošičevi cesti v smeri proti pokopališču, kjer je škof blagoslovil grob in so se nato ob odprtem grobu poslovili od pokojnika župnik in pisatelj g. Fran Finžgar v imenu karitativnih organizacij, poudarjajoč pokojnikovo blagodarost in dobroto do revežev in sirot, v imenu slovenskih književnikov prof. g. Kobler, kot zadnji pa je urednik »Slovenca« g. Fran Krežmar očrtal pokojnikovo javno in politično delovanje, ki je bilo v prvi vrsti posvečeno zboljšanju socialnih razmer. Pogreb je bil končan ob 12.45, pokojnik pa si je s svojim delom in blagim značajem postavil najlepši in najtrajnejši spomenik.

Smrt vrlega ljutomerskega mojstra in pevca

Ljutomer, 6. junija. Zopet so se oglasili zvonovi ter spremenili tokrat k večnemu počitku moža naših grčev in našega polja, mizarskega mojstra in posestnika g. Jožefa Velnarja. Umrli je dne 3. t. m. v starosti 76 let. Rodil se je

na bližnjem Kamenščaku. Kot mizar se je naselil v Ljutomeru ter z neumornim delom, s pridnostjo in varčnostjo razširil svoj mali obrat v lepo in s stroji opremljeno delavnico. Postavil si je tudi novo prostorno domačijo, v kateri je vzgojil svojih šest otrok, ki mu jih je rodila njegova soproga iz ugledne kmetijske rodbine Dunajev v Cezanjevcih. Velik ugled je užival pokojnik med svojimi stanovskimi tovariši. O tem priča dejstvo, da je 37 let načeloval zadrugi lesnih obrtov, ki ga je tudi izvolila za svojega častnega načelnika. Nekaj let je bil podnačelnik Okrajne posojilnice. Bil je v težkih časih pred vojno med ustanovitelji Slovenskega trgovskega in obrtnega društva, ki je bilo za razvoj narodne zavestnosti med našimi obrtniki velike važnosti, in predsedoval mu je nekaj let. Za njegove zasluge ga je tudi to društvo izvolilo za častnega člana. S tem pa se njegovo društveno udejstvovanje ni bilo izčrpano. Bil je dober pevec — prvi tenorist — in kajpada kot tak član Slovenskega pevskega društva. Dvajset let je bil predsednik te zaslužne pevске družine, na nešteti prireditvah je donel njegov čisti glas ter vzbujal ljubezen do slovenske pesmi. Če bi pokojni Velnar imel pevsko solo, bil bi brezdvomno postal znamenit pevec, saj je brez šole z lahkoto zapel visoki c. Ze poprej pa je bil tudi v čitalniškem pevskem zboru in mnogo let je sodeloval pri cerkvenem petju. Vedno trden in zaveden narodnjak je zastopal Slovence v predvojnem občinskem odboru, pa tudi po prevratu je bil nekaj časa v tej korporaciji. Z njim je legel v grob ugleden obrtnik, navdušen vesel pevec in dober Slovenec. V narodnem duhu je vzgojil tudi svojo dečo, izmed katere je najstarejši sin Franc padel v vojni; Jože je šolski referent v Murski Soboti. Tone je prevzel očtovo obrt, hči Marija je soproga ravnatelja

CITROËN

TOVORNI VOZ

S 6-CILINDRSKIM MOTORJEM, 56 KS, S POSEBNO MOČNO SASIJO ZA VSE SVRHE.

RAZDALJA OSI 3330 m/m IN 4250 m/m OMOGOČA IZDELAVO NAJ-DALJŠIH KAROSERIJ.

OBČINE, INDUSTRIJALCI, TRGOVCI Z BLAGOM KAKOR TUDI SPE-DITERJI SE POSLUŽUJEJO NAŠIH BRZIH IN EKONOMSKIH VOZIL.

Zahtevajte ponudbe!

ZASTOPNIKI:

LJUBLJANA: Jerman & Co., d. s. o. j., Gajeva ulica 3
ZAGREB: Hoie i drug, Ožegovićeva 18
BEOGRAD: Djokić i Vučo, Obilićev Venac 6
SPLIT: Fritz R. Deutsch, General Import Agency

VSI ZASTOPNIKI VODIJO VZOREN CITROËN SERVICE

kaznilnice v Mariboru, g. Vrabla, Zefika je vdova po trgovcu Brumnu v Murski Soboti, Lojzka pa mu je stregla v dolgi bolezn. Lani je pokojniku umrla žena, in pred kratkim je odšel v večnost njegov najboljši prijatelj in pevski drug, Franc Dolamič. Da, stara garda naših pevcev in narodnjakov izumira.

Zasluznega obrtnika, pevca in narodnjaka so pokopali na binkoštno-nedeljo ob številni udeležbi znancev in stanovskih tovarišev. V slovo mu je svirala mestna godba, pevci pa so pokojnemu veselemu pevcu zapeli lepe žalostinke. V imenu obrtnikov je orisal njegove zasluge g. Horvat.

Tragična nesreča lovca

Novo mesto, 6. junija. Včeraj dopoldne je odšel v gozd na lov na divje prešiče okrog 30 let stari ugledni posestnik Ivan Jenič iz Podgrada. Ker dopoldne na preži ni imel sreče, je sklenil, da odide domov in se vrne popoldne. Zato je pustil svojo puško proti običaju kar v gozdu, kjer jo je skril v gostem grmičevju. Ko se je popoldne vrnil v gozd, je prijel puško za cev in jo hotel izvleči iz grmovja. Pri tem pa se je puška nenadoma sprožila in ves naboj je zadel Jeniča v prsa. Pastirji, ki so v bližini pasli govedo, so hitro stekli v gozd, misleč, da je mladi gospodar ustrelil divjega prašiča. Ko pa so prišli blizu, je Jenič ležal z malo znaki življenja na tleh s strašno rano na prsih, poleg njega pa je bila istreljena puška.

O nesreči obveščeni sorodniki so smrtno ranjenega za silo obvezali, nato pa so ga hoteli prepeljati v kandijsko bolnico. Med prevozom je nesrečni lovec umrl, baš ko so dospeli z vozom v mesto. Voz so nato obrnili in odpeljali truplo domov. Mladi gospodar, ki je bil v okolici zelo priljubljen, zapušča mlado ženo in par nedoraslih otrok.

Spet požari v ptujski okolici

Ptuj, 6. junija. Danes ponoči okrog 3. je nenadoma nastal ogenj pri posestniku Lovrencu Jerencu v Selah. Zaradi hudega vetra se je požar razširil tudi na posestvo Josipa Jurgeca. Ogenj je obema uničil gospodarska poslopja in stanovanjski hiši, ki so bile deloma zidane, deloma lesene ter z opeko krite. Jurgecu so zgorele poleg tega še 1 krava, 2 svinji in več perutnine. K sreči so imeli gasilci, ki so prihiteli na pomoč iz Ptujja in Jurovcev, dovolj vode iz bližnjega potoka Poljskega. Kako je ogenj nastal, še ni znano. Škodo cenijo na okrog 150.000 Din in je le deloma krita z zavarovalnico.

Danes dopoldne okrog 10.30 se je vnel požar v gospodarskem posloppju posestnika Franca Toplaka v Novi vasi pri Ptujju. Ker se je poslopje držalo stanovanjske hiše, se je ogenj razširil tudi nanjo, ter je vse posestvo do tal uničil. Na pomoč so

prihiteli gasilci iz Ptujja, ki pa so mogli pomagati le še pri reševanju pohištva in drugih premičnin. Zgorelo je tudi mnogo lesa. Škoda znaša okrog 50.000 Din. Tudi glede tega požara ni znano, kako je nastal.

Razen teh dveh požarov pa so ljudje opazili ogenj še na dveh straneh v daljnji ptujski okolici.

Nevaren požar v Spodnjih Račah

Maribor, 6. junija. Danes zjutraj okrog 2. je izbruhnil požar v gospodarskih posloppjih posestnikov Ivana Baumana in Mihe Šlambergerja v Spodnjih Račah. Ogenj se je razširil z bliskovitostjo naglo tudi na obe stanovanjski poslopji, iz katerih so si v smrtni nevarnosti rešili ljudje komaj golo življenje. Ker so bila poslopja krita s slamo, je imel divji element lahko delo in dober plen.

Na kraj požara so naglo prihitela gasilska društva iz Rač, Podove in v Pobrežja, ki ga je obvestila železniška postaja v Račah preko mariborskega glavnega kolodvoza. Velika zasluga teh gasilskih društev je bila, da so s svojim energičnim nastopom in napornim delom požar lokalizirali in preprečili še večjo nesrečo in škodo. Sumi se, da je bil ogenj podtaknjen. Povzročena škoda se ceni na 100.000 Din, oba posestnika pa sta zavarovana skupno le za 30.000 Din. Orožniki so takoj uvedli preiskavo.

Večni pokoj učitelja Ivana Logarja

Trbovlje, 6. junija.

Pogrešali bomo simpatičnega starčka, ki smo ga srečavali dan za dnem na cesti ali pa na polju, ko je s svojimi drobnimi koraki brzel vedno prijazen in živahen ter se še vedno zanimal za svoj najljubši predmet — botaniko. To je bil starosta slovenskega učiteljskega upokojeni učitelj Ivan Logar. Rodil se je l. 1854. v Studenčih pri Hrastniku, študiral je realko v Ljubljani, pozneje pa je prestopil na učiteljske in maturiral l. 1875. Prvo službo je nastopil v Hrastniku, pozneje je služboval v Trbovljah, nazadnje pa v Zidanem mostu, kjer je po 33 letih službovanja stopil v pokoj. V svojih mlajših letih je bil strasten turist. Potoval je mnogo po Švici, pa tudi po Češkem. Ko pri nas še ni bil razvit turizem, je on že lazil po hribih in se povzpelo celo na Triglav. Zato so ga smatrali ljudje takrat za čudaka. Bil je velik ljubitelj narave. Pridno je gojil vrtnarstvo in je bil zaradi tega odlikovan z diplomom »Gartenbauvereine« v Gradcu. Pravi večak pa je bil v botaniki. Pridno je zbiral rastline in njegov krasno urejeni herbarij šteje nad 3000 raznih rastlin. Se v tako visoki starosti je stikal za zanimivimi cvetlicami.

Do zadnjega časa se je zanimal tudi za javno življenje in je vsako številko »Jutra« prečital do zadnje vrstice. Na binkoštni ponedeljek se ni počutil prav dobro in je hotel k zdravniku. Na potu mu je postalo slabo. Odnegli so ga v najbližnjo hišo, kjer je na divanu mirno za vedno zaspal.

Simpatičnega starčka bodo ohranili v najlepšem spominu vsi oni, ki so ga po bližje poznali. Preostalo naše sožalje. Pogreb bo jutri ob 16. na trboveljskem pokopališču.

Tujski promet ni v krizi

Zveza za tujski promet je pri vseh ovirah obdržala svoje postojanke — Lepi uspehi iniciativnega delovanja

Ljubljana, 6. junija.

Zveza za tujski promet je rešila tudi v preteklem letu ogromno delo, ki ga je pa povsem obvladala, zato tudi poročilo o njenem delovanju ni baš pesimistično. Zlasti pridno je delala pisarna pod agilnim vodstvom vedno iniciativnega ravnatelja g. Vladimira Pintarja.

Kakor za vse gospodarske panoge, tako ali pa v še večji meri je bilo leto 1932 v znamenju splošne depresije tudi za tujski promet. Iz doslih podatkov lahko sklepamo, da je evropski tujski promet v preteklem letu znatno padel in da smo v Jugoslaviji vendarle še precej vzdružili svoje pozicije. Napoved številnih črnogledov, ki so v početku lanske sezone dosledno in vztrajno prerokovali katastrofalno padanje tujkega prometa, se na srečo v celoti ni uresničila. Poset naših letovišč in zdravilišč je bil tudi lani zadovoljiv. Nekateri, posebno pa manjši kraji, so vzdržali dnevni promet na isti višini, ponekod pa so se nočne celo znatno povečale. Računati je treba seveda, da je plačilna moč publike nekoliko oslabila in da so se cenje znatno znižale, zaradi česar je bil denarni efekt tujkega prometa lani nekoliko manjši kakor druga leta. V dravski banovini pa smo s tujskim prometom lahko zadovoljni s posebnim ozirom na to, ker se zimski sport in z njim vred zimski tujski promet vsako leto živahneje razvija. V sosednjih državah, iz katerih smo črpali glavni kontingent naših gostov, so iz razlogov štednje narodnega premoženja konsekvenco sprečevali odhod domačinov v inozemstvo, ob istem času pa z največjo silo forsirali lastni tujski promet in vabili tujce. Izdajale so se ostre devizne odredbe, omejevali se je vidiranje potnih listov, na drugi strani so pa iste države nudile vse mogoče olajšave tako glede vizumov, kakor tudi glede tarifne politike na prevoznih sredstvih, samo da bi pospešile dotok inozemcev. Tako izrabljanje tujkega prometa iz enostranskega vidika ekonomskega nacionalizma in gospodarskega egoizma se ne bi smelo dogajati v onih državah, ki so same navezane na tujski promet. Avstrijska, Madžarska, Češkoslovaška, Nemčija in Poljska so z vsemi sredstvi omejevale potovanje svojih državljanih v inozemstvu. Uvajale so visoke takse na potne liste, nabava deviz je bila vezana na razne težkoče in že nabavljene devize se niso smele izvažati v potrebni količini. Omejevale so se takozvane dotacije ali one vsote denarnih sredstev, ki jih morejo potniki nositi s seboj v inozemstvo. Te dotacije so bile v nekaterih državah tako majhne, posebno za one, ki so nameravali potovati v Jugoslavijo, da je bilo potovanje v naše kraje mnogim skoraj popolnoma onemogočeno. Gotova doslednost in iskrenost bi morala biti postulat uspešne turistične politike napram inozemstvu.

Organizacija tujkega prometa in iniciativa

Zaradi premočnih hipotekarnih obremenitev, občutnih javnih dajatev in zaradi zmanjšane poseta je prišlo preteklo leto mnogo hotelov, tako v naši banovini, kakor tudi v ostalih delih države v plačilne težave. Zveza je zasledovala te, za naš tujski promet škodljive pojave ter je raznim hotelirjem, v kolikor so se obračali nanjo, dajala nasvete glede izboljšanja njihovega položaja. Zbirala je podatke o prezadolžitvi hotelirjev ter jih pošiljala na merodajna mesta, da dokaže težak položaj našega hotelirstva. Predlagala je, naj se roki zakona o taksi in davčnih olajšavah podaljšajo, stremelo pa se je tudi za to, da se plačevanje trošarinske takse za točenje pijače v gostilnah, ki žive od tujkega prometa, zniža, da se električna razsvetljava računa za zgraditev aerodroma v Ljubljani ter je po zaslugi raznih faktorjev letališče takorekoč že zgrajeno. Praksa je tudi pokazala, da bi bilo treba lokalnim tujko-prometnim delavcem, ki takorekoč vodijo vse delo v dotičnih društvih, nakloniti nagrade in jim vsaj kriti znatne stroške.

Zveza ima v celoti včlanjenih 61 članov in to lokalna tujsko prometna društva, nadalje večino naših letoviških in zdraviliških občin ter nekatera avtonomna mesta. V celoti je zveza dobivala letos statistične podatke iz 56 krajev, dočim je v letu 1931 prejela podatke le iz 32 krajev. Tudi tujsko-prometni svet banske uprave je nabiral statistične podatke.

Prometna vprašanja

Brez modernih prometnih sredstev: železnice, avtomobilov in aeroplanov si sploh ni mogoče več misliti uspešnega razvoja tujkega prometa. Zato se je zveza veliko pečala s prometnim vprašanjem ter ni opustila nobene prilike, da ne bi opozarjala merodajne činitelje na izboljšanje prometnih sredstev, na dovolitev tarifnih ugodnosti in modernizacijo občin. Zveza se je udeležila po svojem ravnatelju tudi raznih konferenc o ureditvi železniškega voznega reda ter anket o izboljšanju avto-busnega prometa. Po prizadevanju ministrstva za trgovino in Putnika se je doseglo popuste na železnici za obiskovalce Bleda in Bohinja, upati pa je, da se bo doseglo popuste tudi za druge kraje. Ljubljanska železniška direkcija je lani pospešila in pomnožila promet na kamniški progi, letos pa tudi na raznih drugih progah. Promet je bil zlasti na Gorenjskem živahen tudi pozimi zaradi zimskega sporta. Uredilo in popravilo se je tudi dohodek k Vintgarju.

Propaganda in reklama

Vkljub slabim gmotnim razmeram in znatnim izpadom dohodkov je zveza izvršila svoj lanski propagandni program v celoti, tako doma, kakor tudi na tujem. Zveza je vzdrževala stalni stik z našimi oficelnimi potovalnimi pisarnami v Avstriji, Češkoslovaški, Madžarski in Nemčiji. V neprecenljivo oporo pri naši inozemski propagandi je bil Putnik, ki ima zveze s preko tisoč potniškimi uradi na vsem svetu. Zveza je izdala osem naklad pregleda naših zdravilišč in letovišč v raznih jezikih. Izdala je dalje tudi več brošur in se udeležila tudi razstav na velesejnih doma in na tujem. Zveza ima v programu tudi razna društvena potovanja.

Higienska razstava v šmarskem srezu

Šmarje pri Jelšah, 6. junija

S pomočjo banske uprave in Zdravstvenega doma v Mariboru, ki je preskrbel material, se prireja v središčih šmarskega sresa higienska razstava

Kako velike važnosti in kolikšnega zanimanja je bila deložna razstava, smo imeli priliko opazovati v Šmarju pri Jelšah, kjer so bile slike, modeli in preparati razstavljeni od 24. do 31. maja. V tem času je obiskalo razstavo nad 3000 ljudi, ogromen obisk je bil zlasti na praznik in v nedeljo. Velika šolska soba je bila pretesna. Brezplačen dostop je omogočil obisk najširšim plastem naroda, katerim je bila razstava v prvi vrsti namenjena. Razstavo so tudi obiskale vse šole v okolici.

Da bi razstava nudila obiskovalcem čim

Richard Tauber

najslavnejši sodobni tenorist v najlepšem svojem filmu

Simfonija ljubezni

Tauber kot Cavaradossi v Puccinijevi operi »Tosca«.

Najlepši šlagerji!

Sodelujejo:

Lien Deyers

Szöke Szakall Ida Wüst

Ob 4., 4/8. in 4/10.

Znižane letne cene!

Elitni kino Matica

Telefon 2124

e— Nepošten pomoćnik. V nekem mizarskem podjetju v Celju so prišli na sled mizarskemu pomoćniku Alojziju P., ki je v zadnjem času ukradel iz podjetja v predelkih za 2500 Din mizarskega orodja. Pomoćnika so izročili okroglnemu sodišču. Ukradeni orodje so našli v pomoćnikovem stanovanju.

e— V celjski bolnišnici je umrl 3. t. m. 8-letni najmlajši sin Dragotin Kanderuš iz Slivnice pri Celju. 4. t. m. pa je umrla 50-letna dninarica Ivana Kobalova iz St. Pavla pri Preboldu.

e— Tatvina kolesa. Dne 29. maja je neki moški ukradel iz sobe hlapca v nekem celjskem hotelu 1200 Din vredno, zeleno pleskano kolo znamke »Ideal« št. 191.714, lasti trgovca Stefana Rednaka s Tebarja, ki je 25. maja vrnjeno kolu v hotelu.

e— Nabavite si takoj srečke razredne loterie v prodajnici »Jutra« v Celju.

Iz Maribora

a— Ljudska univerza je pokazala v preteklem letu veliko delavnost v vsakem pogledu, kar je bilo razvidno iz poročil odbornih funkcionarjev na zadnjem običnem zboru, ki je bil pred nekaj dnevi pod vodstvom zaslužnega predsednika g. inž. Kukovca. Vseh prireditelj je bilo v pretekli sezoni 52 napram 41 in 37 v prejšnjih letih. Teh prireditelj se je udeležilo okrog 8000 obiskovalcev in je znašalo torej povprečni obisk vsake prireditelje skoraj 160 ljudi. Te številke so zelo razveseljevale, dajati se če pomislimo na sedanjo težko krizo. Društvo šteje na 300 članov. Glede denarja je bilo 35 prireditelj v slovenskimi, 7 v srbohrvaškimi, 5 v francoskih in 5 v nemških. Nekaj prireditelj je bilo prirejanih v zvezi s 30 ligo in francoskim krožkom. Po zahvalu vsem naklonjenim čini telcem je bil odbor podeljen avtoritativno, nato pa izvoljen naslednji odbor: predsednik društva (že veseli izvoljen) g. inž. Kukovec, podpredsednik prelat g. dr. Kovačič, tajnik g. prof. Koe, blaginjskičarka g. dr. Anžur, referent za strokovne zadeve in znanstvene ekskurzije g. Sumrak, ga. Maistrova, minister v p. dr. Kukovec, prof. g. dr. Dolar, prof. g. Bogovič, prof. g. Šilih, sodnik g. dr. Travnar in učitelj g. Šegula. Preglednika računov sta inšpektor g. dr. Poljanec in odvjetnik g. dr. Rapotec.

a— Znižana vožnja za Ljutomer. Legitimacije za znižano vožnjo na zlet Sokolske župe Maribor, ki bo 11. t. m. v Ljutomeru, je treba takoj naročiti pri Sokolski župi Maribor (Narodni dom). Brezplačne legitimacije — za telenavce — so po 1 Din, četrtinske, za netelenavce pripadnike Sokola in polovične za vse ostale posetnike so po 2 Din. Legitimacije za četrtinsko in polovično vožnjo prodaja samo poslovavnica »Putnik« na Aleksandrovi cesti. Legitimacije veljajo od 8. do 13. t. m.

a— Na nedeljski tomboli Sokola Maribor II. se je srečala namahoma naslednjim srečanjem: 5000 Din v gotovini je dobila Justina Sodčeva, žena bančnega služke, kuhinjsko opravilo Marija Klebenzertova, vojna vdova, možko kolo Marija Wagnerjeva, šivilja, kuhinjsko posodo Marija Volkova, žena župana s Pobrežja, garnituro pletenice polihista pa Jurij Plavec, ključavničarski pomoćnik. Tudi ostali večji dobivki so prišli v roke ljudem, ki so jih bili prav potrebni.

a— Smrtne izide avtomobilskih nesreč. Poročali smo že, da sta zavozila v petek zvečer v brzojavni drog z avtomobilom tukajšnji trgovec Usar z Aleksandrovce ceste in za 50-letni ključavničar Ignacij Ledvinka, ki se je vozil z njim. Dvojica se zdravi Usar v domači oskrbi, je Ledvinka v mariborski bolnišnici na binkoštno nedeljo ponosi podlegel hudim poškodbam.

a— Razburljiv prizor v dravskih vavoih se je nudi pasantom dravske brvi na binkoštno nedeljo popoldne. Nekaj čoln v bližini Kamenjčevega kopaljšča so si izposodili trije drzni fantje, ki so nato pogumno odinili čez naraslo Dravo proti drugemu bregu. Ko so zašli v močnejši tok, so nenadoma izgubili oblast nad čolnom in ravnotežje. Čoln se je prevrnil in fantje so padli v umazane valove. Ker so bili deloma nevedni, deloma pa le slabi plavalci, bi bili nedvomno utonili, da ni skočil za njimi v vodo posestnik Karel Patz in neopredeljeni fantje, ki so se izgnjali pod vodo, spravili na breg.

a— Lov na gade je nevaren. Znani mariborski preparator in lovec na gade Ziringer iz Stoline ušice je odšel o binkoštnih praznikih na prisilno rebri pod Sv. Križem z namenom, da bi nalovil nekaj gadov in modrasov. Kot že včasih lovec jih je tudi kmalu našel in jih več polovil. Posebno lep eksponat, na katerega je natelet, pa mu je postal usoden. Ker ga je zgrabil nekoliko predaleč od glave, se je gad obrnil in pičil lovca v palec desne roke. Ker se

vinci in se šele te dni predstavil zagrebškemu občinstvu. Poleg svojih odlik ima tudi šibke strani, ki se mu za sedaj poznajo še dokaj močno. Z nekaterimi osebnimi izpremembami bi se nemara dale odstranili. Sicer pa tem mladim silam kvarteta ne manjkata ambicije in navdušenja, a tudi ne sposobnosti za delo. Na koncertu je kvartet izvajal tudi dvojice domačih del Dugana ml. in Matza.

a— Glasbeni zbor. Na šestem društvenem koncertu Hrvatskega glasbenega zavoda so proslavili 100-letnico rojstva velikega mojstra Brahmsa. Na programu so bile mojstrove kompozicije, ki so jih izvajali društveni orkester, hrv. pevsko društvo »Kolo« in pianistka Sofija Deželčić. Orkester in zbor je dirigiral Boris Papandopol.

a— Glasbene šole. Odgovor javnih prireditelj glasbene akademije sta stozni pred javnost še dve glasbeni šoli: »Lisinske« in »Polyhymnijske«. Iz prve šole smo spoznali pri klavirju učence prof. Dujmčića, ki so se odlikovali po solidnem in čistim muziciranju. Šola »Polyhymnijske« deluje šele tekoče šolske leto, a je že dosegla prav ugodne rezultate. Nastopila je s petjem, klavirjem in mešanim zborom.

a— Vest. »Zagrebski kvartet« je bil na turneji po Franciji in je z izredno lepim uspehom nastopil v Parizu (štirje koncerti), Nancyju, Strassburgu in Metzju. Povsod je propagiral tudi našo glasbo. Francoska kritika ga je uvrstila med najboljše evropske godalne kvartete. — Zagrebška filharmonija bi imela nastopiti na Du-

je zastupljenje nevarno širilo, je morali preparator Ziringer poiskati potrebno pomoč v bolnišnici.

a— Nesrečen pade. Na binkoštni ponedeljek je padel 14-letni učenec Oton Javornik iz Jezdarske ulice tako nesrečno po stopnicah, da je zadobil nevarne notranje poškodbe. Reševalci so ga prepeljali v bolnišnico.

Lechner Fettputer

je že 60 let svetovna znamka.

182

Gospodarstvo

Za povečanje našega izvoza v češkoslovaško

Včeraj popoldne se je vršila v ljubljanski Zbornici za TOI konferenca, na kateri se je ob navzočnosti dveh delegatov brnske zadruga izvoznikov in uvoznikov »Kompensa« razpravljalo o možnostih za povečanje našega izvoza v Češkoslovaško. Konferenca je pokazala, da se s takimi sestanki interesov najlažje dosežejo konkretni uspehi v cilju poboljšitve gospodarskih stikov med našo državo in bratsko Češkoslovaško.

V Brnu je bila pod patronanco tamošnje zbornice za TOI ustanovljena zadruga, ki se peča s pospeševanjem mednarodne izmenjave blaga (»Kompensa«). Zdrugi dovozcu a vvozcu pro mezinarodni smenné obhody, s. s. r. o. Brno Mozartova 1.) Zadruga stremi zlasti za tem, da poveča izvoz češkoslovenskega blaga v Češkoslovaško, in daje našim izvoznikom vse potrebne informacije o razmerah na češkoslovaškem trgu, posreduje pri češkoslovaških izvoznikih, preskrbuje našim izvoznikom primerne zastopnike v ČSR in drugo, vse to v svrhu povečanja izvoza našega blaga v ČSR. Da bi stopila ta organizacija v neposredno zvezo z našimi zanimanci, je Zbornica za TOI v Ljubljani sklicala konferenco, na kateri sta dva odlična zastopnika brnske organizacije »Kompensa« nudila našim interesom potrebne informacije.

Na sestanku, ki ga je otvoril in vodil zbornični tajnik dr. Pless in na katerem je bil navzoč tudi češkoslov. generalni konzul inž. Ševčík, je predstavnik »Kompensa« dr. Jindřich Mayer najprej razložil

čil cilje brnske organizacije, ki ne dela zaradi dobička, temveč zato, da posreduje izmenjavo blaga. Za naše izvoznike vsi »Kompensa« posreduje brezplačno, ker zahteva za kritje režije provizije le od češkoslovaškega interesata. Ravatelj brnske zadruga inž. Löwit je nato podrobno navedel predmete, ki bi prišli za naš izvoz v poštev. Zanimal se je zlasti za naše izvozne tržnje in za predmete, ki bi se lahko izvažali iz Slovenije.

V češkoslovaški obstaja možnost za uvoz našega bavlšita, naših železnih in bakrenih rud, za strojine ekstrakte, smokve in drugo južno sadje, za sveže ribe, sardine in konzervah rib, kar prihaja za izvoz v poštev predvsem iz pokrajine izven dravske banovine. V češkoslovaško pa bi se (poleg žita in živine) dali izvažati tudi drugi predmeti, kakor čebula, česen, lipov cvet in druga zdravilna zelišča, beli fižol, grah, leča, suho sadje (jabolka, bruske, marelice), kozuhovna, sušen črni les, perutnina, jarek, perle in puh, sir (cementalski) salame, vino, specialni les (hrast, oreh), doze in sodi, mesje, žma, oknate posage, ježice itd., oreh predmeti, ki prihajajo v poštev tudi iz dravske banovine.

Oba predstavnika »Kompensa« sta si ogledala tudi naš velosejnu. Dejala sta, da sta videla naš velosejnu tudi mnogo predmetov naše obrti in industrije, ki bi se dali izvažati v Češkoslovaško. Naša Zbornica za TOI je dala odličnim gostom na razpolago obila informacij in tudi potrebne naslove naših virov.

Pred zanimivo reformo gospodarskih zbornic v Nemčiji

Berlin, 4. junija.

V zvezi s pripravami za organizacijo stanovskih zastopstev je v Nemčiji postalo aktualno tudi vprašanje reforme sistema gospodarskih zbornic. Stvar je v zadnjem času že toliko dozorela, da je v kratkem pričakovati definitivnih sklepov. Načrt nove ureditve zbornic bo tudi jugoslovenske gospodarske kroge zanimal, saj se je zadnja leta v potemiki za ločena zbornice in proti vedno navajala Nemčija kot vzor.

Morda je baš obsoj ločenih zbornic za malo obrt (rokodelskih zbornic) v Nemčiji mnogo pripomoglo k temu, da so se nazori o nalogah zbornic v zadnjih desetletjih mnogo spremenili. Že dolgo se opaša stremenje, da se zbornicam naloži dolžnost zastopati le skupne interese trgovine, industrije in obrti v nasprotju s stanovskimi organizacijami, ki so posameznim stanovskim interesom posameznih gospodarskih panog. Zakon o gospodarskih zbornicah, ki velja za Saksomsko in je eden najmodernejših, označuje zbornice kot zastopnice skupnih interesov trgovine, industrije in obrti in jim nalaga dolžnost, ki grede načelno le v korist skupnemu gospodarstvu. To pogosto težavno delo zahteva, da zbornica pri preseganju interesov posameznih gospodarske panoge ne izgubi iz vida skupnih interesov. Imeti mora pogum k objektivnemu presojanju zlasti v primerih, ko je treba bistvene interese posameznih gospodarskih panog pretehtati glede na skupne interese. Vrednost delovanja zbornice je baš najbolj odvisna od čim popolnejšega upoštevanja interesov gospodarske skupnosti. Le zbornica, ki si s svojim delovanjem zna ustvariti zaupanje v pogledu objektivnosti, si lahko ustvari tudi ugled in močno pozicijo. Naravno je, da morajo zbornice pomagati tudi posamezniku ali posamezni tvrdki, zlasti v pogledu v zakonih predvidena zaščita, toda gospodarski interes celote mora biti vedno povsod na čelu. Delovanje članov zbornice je zaradi tega zelo težavno, saj upravičeno pričakujemo stanovski tovariši, da bo njihov član v zbornici zastopal v prvi vrsti njihove interese. Toda načelo objektivnosti mora član zbornice nazivati temu vedno varovati v svojem odgovornem delovanju, kakaj objektivno zastopanje skupnih interesov vseh gospodarskih stanov mora prinašati tudi posamezniku največ koristi.

S tem pojmovanjem nalog gospodarskih zbornic je deloma v nasprotju cepitev zbornic v trgovsko - industrijske in rokodelske.

naju s programom naših skladateljcev. Čeprav je bil ta koncert že razglašen, so ga tehnične razmere nenadno preprečile.

žiga Hirschler.

O Galusovem koncertu v Ljubljani bomo kritiko, ki smo jo morali danes zaradi pomikanja prostora izpušiti, priobčili v tisku. »Delovno pravdo« dr. Avg. Reismanja je izšlo v drugi izdaji pri Ljudski tiskarni v Mariboru. Prva izdaja je 3000 izvodov je bila v nekaj tednih popolnoma razprodana. Uspeh, ki je v naši pravni književnosti prav redek.

O Franu Gestrinu je priobčil dr. Jos. Rakež v 2. številki »Triglavske listve« članek z zanimivimi osebnimi spomini. Dne 15. avgusta t. l. bo preteklo 40 let, kar je umrl ta nadarjeni pesnik osemdesetih let. — V isti številki »Triglavske listve« je izšel tehten prispevek prof. dr. Antona Dolarija »Noli iurare in verba« — marxisti, dalje polemični članek dr. M. Šnuderla »Sodobnost« in jugoslovenstvo ter več manjših sestavkov.

O rastlinstvu našega Krasa je priobčil znani prirodopisni mesecnik »Kosmos« v junjskem zvezku razpravo prof. dr. E. Litzelmann.

Paul Morand, eden največjih sodobnih francoskih potopiscev, je objavil novo knjigo z naslovom »Londres«. Z njo je podal veliko literarno reportažo o največjem mestu sveta obenem z bistrimi opazovanji iz življenja Angležev.

Hersbruck: Rast hmeljske rastline je zaostala zaradi neugodnega vremena, vendar bi ugodno vreme zopet vse popravilo. Peronospora se javlja povsod, posebno na ranem hmelju. V nekaterih legah so nasadi zelo okuženi. Z obrambnim delom se je že pričelo. V novih nasadih delajo s truse precejšnjo škodo. — Jura: Vobče so nasadi enakomerni, če je tudi mokro, mrzlo vreme v zadnjem času povzročilo orumenelost listov. Trte so 1—2 m visoke. Peronospora se je pojavila le v zanemarnih vrstvih. — Aischgrund: Mokro in mrzlo vreme meseca maja je oviralo hmelj v svojem razvoju. Peronospora se prikazuje le tu in tam.

Württemberg, Rottenburg: Razvoj rastline je zaradi neugodnega vremena precej zaostal. Trte so komaj 1 m visoke ter so blede-zelene barve. Hmeljarji želijo, da bi kmalu nastopilo ugodno, toplo vreme. Pred par dnevi se je pojavila peronospora. Hmeljarji so takoj pričeli z obrambnim delom. Živalskih škodljivcev dosedaj ni. — Tettmang: Prvo spomladno obdelovanje se je izvršilo normalno. Od 26. aprila se je pa vreme popolnoma spreobrnilo. Noči so občutljivo hladne. Ves mesec maj je bilo le par dni brez dežja. Obile padavine sicer do sedaj še niso škodovala nasadom, vendar so povzročile zastoj v razvoju rastline. V najljepših vrstvih so trte le 2 in pol do tri metre visoke in so v primeru z normalnimi leti zelo zaostale. Hladno vreme je dosedaj oviralo razširjenje prvih sledov peronospre, vendar se vse pripravlja na obrambno delo. Skrajni čas bi že bil, da bi nastopili sončni dnevi in tople noči. Nočna temperatura je bila dosedaj komaj 4 in pol do 5 stopinj Celzija.

Češkoslovaška. Zatec, 25. maja. Dosedanje vremenske razmere, (stanovitno suho vreme in mrzle noči) ni pospeševalo razvoja hmeljske rastline. Stanje je neenako in je trta deloma tako zaostala, da se komaj v polovici nasadov že lahko napeljuje na žico, v drugi polovici nasadov pa še ne. Vse to so povzročili bolhači. Kljub suhemu vremenu se pojavlja peronospora, posebno v onih nasadih, v katerih lani trti niso napeljavali na žico, nego so pustili nenapeljane na zemlji. Bolhače preganjajo hmeljarji s prahom »Polvoz«. Prvi poganjki s peronosporo se skrbno zbirajo in uničujejo v ognju. Za obrambno delo zoper peronosporo se vse pripravlja. Vsa usoda naših hmeljarjev je odvisna od vremena.

Poljska. Varšava: Izredno hladna pomlad je neugodno vplivala na naše hmeljske nasade. Kljub vsemu prizadevanju naših hmeljarjev se rastline le počasi razvijajo. V Volhinski so trte šele nekaj centimetrov, v okolici Lublina pa že do 1 meter visoke.

Po poročilu Udrženja hmeljarjev v Zatecu od 2. t. m. je stanje hmeljskih nasadov slej ko prej zelo neenako. So nasadi, v katerih je trta že 2 m visoka. Vendar so ti v manjšini. Mnogo je pa nasadov, v katerih se trte še ne dajo napeljevati na žico, ali pa poganjki sploh še ni iz zemlje. Bolhači so napadli eno tretjino nasadov in nadaljujejo svoje uničujoče delovanje. Krilati listni ušci je zadnje dni sledila tudi že nekrilata. Ta škodljivec dosedaj še ne ograža hmeljskih nasadov. Peronospora je bila ugotovljena v mnogih nasadih, posebno v tistih, v katerih se lani trte niso napeljevale na žico in so nasadi ostali glede oskrbovanja zanemarjeni. Sedaj stanje naših nasadov ni ugodno.

Gospodarske vesti

— Hmeljske cene v Češkoslovaški. Hmeljske cene so se v Zatecu precej stabilizirale. Pretekli teden se je zateški hmelj trgoval po ceni 2150 — 2500 Kč za 50 kg (zadnji teden po 2250 — 2550). Za malenkost je popustila cena za slabše blago. Hmelj iz l. 1931. so plačevali po 950 — 1050 Kč (zadnji teden po 1000 — 1100 Kč).

— Dobave. Gradbeni oddelek direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 13. t. m. ponudbe glede dobave 125 m³ hrastovega lesa, 500 kg cinkove pločevine, 1050 kg cinkovih trakov, 2000 kg modre galice, 250 kg salmijaka v prahu. Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 450 m železnih cev. Dne 3. junija se bo vršila pri ekonomskem oddelku uprave državnih monopolov v Beogradu licitacija glede dobave motozna in konopnega platna. Pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu se bodo vršile naslednje ofertne licitacije: 27. t. m. glede dobave raznih zdravilnih kemikalij; 4. junija glede dobave ampul, pastil in ekstraktov; 8. junija glede dobave raznih zdravil, 13. junija glede dobave raznih zdravil in olj, 18. junija glede dobave desinfekcijskih sredstev, 22. junija glede dobave kartonskih skafel, 27. junija za zavijanje, papirja za praške in papirja za plute in medicinskih stekel. Dne 6. junija se bo vršila pri dravski delavnici v Ljubljani ofertna licitacija glede dobave 13.600 komadov vijakov, 3000 komadov matic, 10.000 komadov podložnic, 4800 komadov zakovic, 140 kg verig, 2755 kg raznega železa, 50 kg jekla, 300 kg karbida, 150 m³ kisika, 25 kg tovorne masti, 25 kg petroleja, 51 kg krede, 55 kg žebeljev, 200 komadov steklenega papirja, 50 kg blank usnja in raznega orodja.

Borza

6. junija.

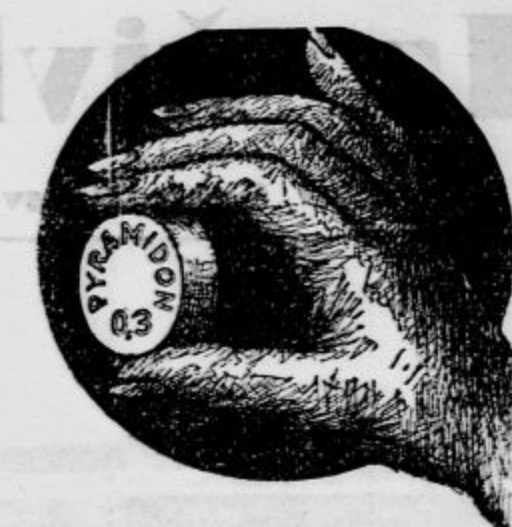
Na ljubljanski borzi je danes tečaj devize NewYork ostal v glavnem nespremenjen, deviza London pa je nekoliko čvrstejša. Avstrijski šilingi so bili v privatnem kliringu zaključeno po 8,90 (v Zagrebu po 8,85, v Beogradu po 8,80). Grški boni so se danes v Beogradu trgovali po 44 in 48.

Na zagrebškem elektnem tržišču je tendenca v vojni škodi nespremenjena in je bila zabeležena notacija 195 — 197 brez prometa. Tudi v ostalih vrednotah ni bilo za ključkov.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2307.07 — 2318.43, Berlin 1335.69 — 1345.49, Bruselj 798.57 — 802.51, Curih 1108.35 — 1113.85, London 193.75 — 195.35, Newyork ček 4811.04 — 4839.30, Pariz 226.88 — 227.00, Praga 170.79 — 171.65, Trst 297.40 — 299.80, Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.90 (premija 28.5 odst.).

Zagreb, Amsterdam 2307.07 — 2318.43, Berlin 1335.69 — 1345.49, Bruselj 798.57 do 802.51, London 193.75 — 195.35, Milan 297.40 do 299.80, Newyork kabel 4839.04 — 4851.30, ček 4811.04 — 4839.30, Pariz 225.88 — 227.00, Praga 170.79 — 171.65, Curih 1108.35 do 1113.85.

Majbna tableta —

a presenetljiv učinek. Vendar Vam jamči hitro odpravljenje glavobola in migrene samo pristna tableta. Ni Pyramidona brez Bayerjevega križa na zavitku in tableti.

V. z. Jugeta k. d. Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registr. pod št. br. 9483 od 31.V. 1933.

Curih. Pariz 20.38, London 17.485, Newyork 435.05, Bruselj 72.10, Milan 36.875, Madrid 44.25, Amsterdam 208.20, Berlin 120.45, Dunaj 57.84, Stockholm 88.45, Oslo 88.75, København 78, Praga 15.41, Varšava 58.05, Bukarešta 3.08.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 11.42, London 20.58, Milan 46.79, Newyork 756.39, Pariz 35.49, Praga 25.76, Curih 173.95, 100 S v zlatu 127.50 S pap.

Elekti.

Ljubljana. Vojna škoda 194 — 197, 7% investicijsko 43 — 44, 7% Blair 31.50 den., 8% Blair 32.50 den., 7% Drž. hipotekarna banka 45 den., 4% agrarne 24 den., 6% begluka 31.50 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 195 — 197, 7% investicijsko 42.50 — 44, 4% agrarne 25 den., 7% Blair 31.75 — 33, 8% Blair 32.50 — 34, 7% Drž. hipotekarna banka 45 — 47, 6% begluka 32 den.; bančne vrednote: Narodna banka 3650 den., Privl. agrarna banka 216—220; industrijske vrednote: Šećerana Osijek 130 — 150, Trbovljka 150 — 175, Isis 30 bl.

Beograd. Vojna škoda 195.50, 195 zaklj., 7% investicijsko 43 — 44, 6% begluka 32.00, 32.25 zaklj., 8% Blair 32.50 zaklj., 7% Drž. hipotekarna banka 44.50 — 45, Narodna banka 3800 zaklj., Priv. agrarna banka 217 zaklj.

Dunaj. Državne železnice 15.85, Trbovljka 16.25, Alpine-Montan. 13.

Blagovna tržišča

Les.

+ Ljubljanska borza (6. t. m.) Tendencja za les mlačen. Zaključeni so bili 3 vagoni rezane jekovine.

ZITO.

+ Chicago. 6. junija. Začetni tečaji: Pšenica: za julij 74, za september 75.625, za december 78.25; koruza: za julij 45, za september 47.75, za december 50.25; oves: za julij 24.875, za september 25.75, za december 27.625; riž: za julij 61.625, za december 65.625.

+ Wirmipeg. 6. junija. Začetni tečaji: Pšenica: za julij 63.75, za oktober 65.75, za december 67.

+ Ljubljanska borza (6. t. m.) Tendencja za žito nespremenjena. Nudijo se (vse za slovensko postajo) plačilo 30 dni: pšenica (po mlevski tarifi): baška 76 kg po 277 do 282.50, baška 77 kg po 295—297.50; koruza (po mlevski tarifi): baška promptna po 112.50 — 115, za maj po 120—122.50; moka: baška 50c po 425 — 430, banatska po 435 — 440.

+ Novosadska blagovna borza (6. t. m.) Tendencja nespremenjena. Promet 103 vagoni. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, Sombor, sremska, »gorjebaška«, srednjebaška, baška ladja Begej 207.50 — 210; baška potiska, baška ladja Tisa 210 — 212.50; gornjebanatska 205 — 207.50. — Kuruza: baška, sremska 62 — 64; za junij-julij 66—68; elavonska 65 — 67; banatska 60 — 63. — Oves: baški, sremski, slavonski 90 — 92. — Jermen: baški, sremski, 64/65 kg 95—97.50; promptni 66/67 kg 100—102.50. Moka: baška in banatska 50c in »ogga« 340 — 355; »2c« 320 — 330; »5c« 300 — 315; »6c« 280 do 285; »7c« 180 — 190; »8c« 65 — 67.50. — Otrobi: baški 52.50 — 57.50.

+ Budimpeštanska termiska borza (6. t. m.) Tendencja prijazna, prometi tih. Pšenica: za junij 11.50 — 11.52, za oktober 10.52 — 10.58; riž: za junij 5.62, za oktober 6.76 — 6.78; koruza: za julij 7.64 — 7.68, za avgust 7.86 — 7.88.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

6. junija

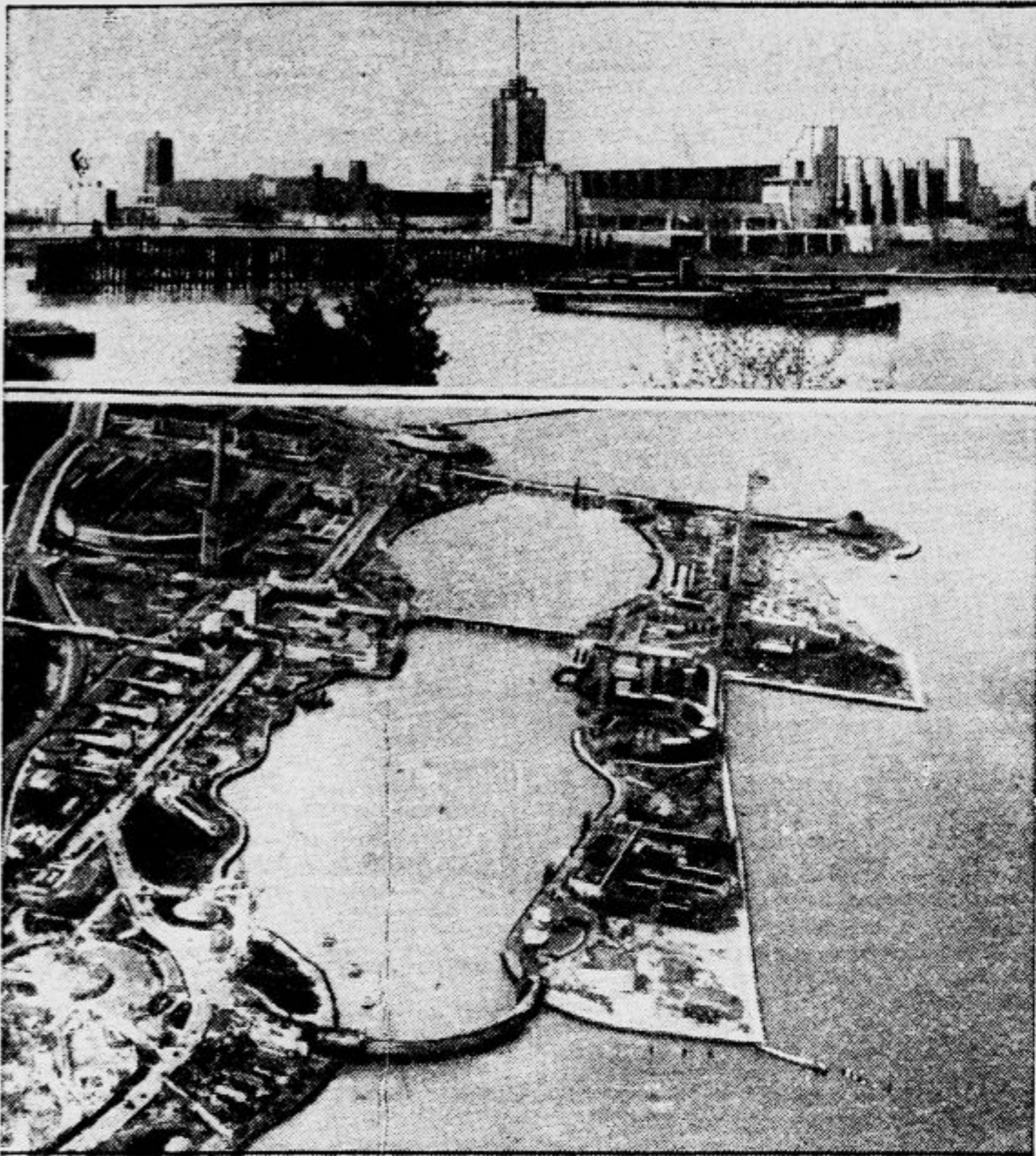
Ljubljana 7, 761.9, 11.4, 75, E7, jasno, —; Ljubljana 13, 759.6, 23.6, S1, 8, —; Maribor 7, 761.1, 12.0, 60, NNW1, 3, —; Zagreb 7, 761.1, 13.0, 70, W3, 4, —; Beograd 7, 761.2, 15.0, 60, WSW2, 8, —; Sarajevo 7, 763.8, 11.0, 70, mirno, jasno, —; Skopje 7, 763.9, 17.0, 60, mirno, jasno, —.

Temperatura: Ljubljana —, 9.6; 25.0, —; Maribor 23.0, 10.0; Zagreb 23.0, 10.0; Beograd 0.0, 10.0; Sarajevo 23.0, 5.0; Skopje 23.0, 5.0, Split 25.0, —.

iz Splita, Kumbora, Raba, Visa ni depeš.

Iz življenja in sveta

S chicaške svetovne razstave

Zgoraj impozantna zgradba »Palače znanosti« ob Michiganskem jezeru. Spodaj letalski posnetek ogromnega ozemlja svetovne razstave na umetno ustvarjenem polotoku

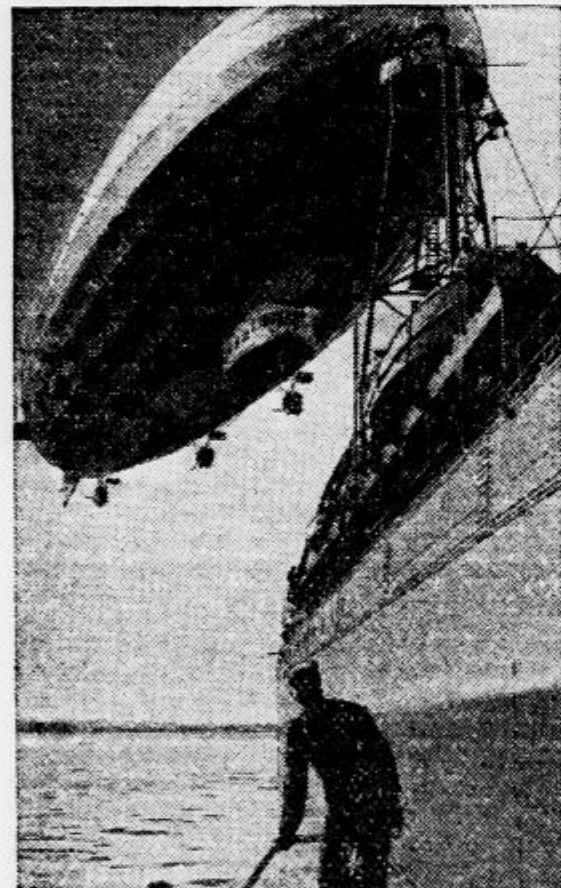
150 let zrakoplova

Predhodnike naših balonov in vodljivih zrakoplovov so uporabljali že v srednjem veku v vojne namene

5. junija 1783, torej pred 150 leti, se začne zgodovina letajočega človeka. Brata Jožef in Stefan Montgolfier, tovarnarja papirja v malem francoskem mestu Annonay, sta tega dne pred stanovskimi zastopniki svojega rojstnega kraja, spustila v zrak svoj prvi, s segretim zrakom napolnjeni balon. Uspeh je bil ogromen. Montgolfierja sta postala prava narodna junaka, ki so ju slavili s posebnimi plakati in s velikanskimi slavnostmi. Ženske nošle frizure »à la Montgolfier«, senzacionalni poskus sta morala takoj ponoviti tudi v Parizu pred še večjimi množicami, ves svet je postal pozoren na te poskuse, in jih je začel posnemati. Ljudstvo na deželi, ki ni še nikoli vedelo o njih, je smatralo v zraku plavajoče krogle seveda še dolgo časa za hudičovo delo. Ko je drugi balon bratov Montgolfierov pristal blizu majhne vasi, so prišli vaščani pod vodstvom dveh menihov s kamni, vilami in

obleko in vsem ostalim nepotrebnim bremenom, da sta se mogla vzdržati toliko časa v zraku in da nista padla z balonom vred v morje.

V tedanjem času je bil zrakoplov še po vsem svetu znana znamenitost in že l.

Sodoben velik zrakoplov

1764. je berlinski inženir Hayne izdal spis, v katerem je opozarjal na uporabnost zrakoplova v vojne namene in na potrebo, da ga napravijo neodvisnega od vetrov. Ideja vodilnega zrakoplova je tedaj nastala že ob poletih s prvimi baloni, a treba je bilo skoraj sto let, da so jo uresničili s pomočjo propelerjev, vsakovrstnih motorjev in posebne oblike, ki so jo dali zrakoplovom. Problem je rešil končno veljavno prav za prav šele grof Zeppelin s svojim sistemom. Do njegovega izuma pa je zrakoplovstvo bilo več ali manj domena akrobatov, ki so na ta način razkazovali svojo spretnost senzacije željni masi. Med prvimi piloti so bile tudi že ženske in ni tedaj ženska v zračni plovi nobena pridobitev našega časa. Delali pa so ji seveda v tem področju ovire in še l. 1853. je nemška policija prepovedala ženskam vsako letanje.

Stari duh v novi Avstriji

V sosedni državi nimajo ta čas očitno nobene druge večje skrbi, nego da bi obujali spomine na stare čase, ki se ne vrnejo nikoli več. Vojni minister Vaugin je odredil za zvezno vojsko uvedbo starih, predvojnih uniform. Prvi, ki so izvršili ta ukaz, so bili znani »dajmajstri«, ki so vojnemu ministru v zahvalo priredili podoknico

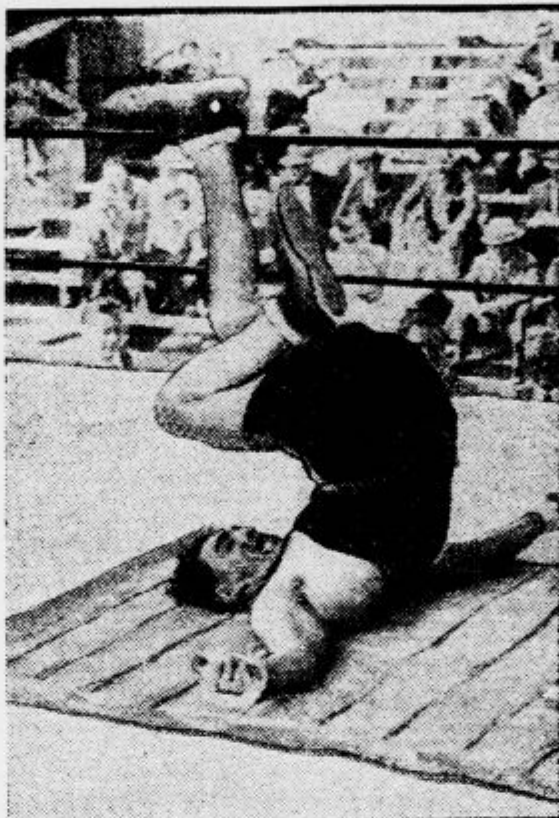
»Teden sežganih knjig«

Češkoslovaški knjigarnarji in založniki so sklenili svojevrstno manifestacijo. V bližnjih dneh se bodo pojavile v izložbenih oknih kolekcije del nemških in drugih pisateljev, ki so na nedavnih demonstracijah v Hitlerjevem »tretjem carstvu« gorela na grmadah. Ta akcija bo pokazala, da čitajoče občinstvo kakor knjigo-tržci na Češkoslovaškem slej kakor prej spoštujejo duha in so na njegovi strani.

Senzacionalna poroka v hohenzollernski hiši

V Bonnu se je poročil najstarejši sin bivšega nemškega prestolonaslednika, princ Viljem Pruski, z žensko iz dosti nižjega rodu, gđ. Doroteje Salviati. Ta poroka je zbudila veliko pozornost v Nemčiji, kakor drugod po svetu, tem bolj ker se je moral princi zaradi nje po hišni ustavi Hohenzollerncev odpovedati vsem svojim pravicam kot prvorojenec, to se pravi z drugimi besedami pravice do prestolonasledstva — če bi Hohenzollernci še kdaj prišli do tega.

Max Schmeling

bivši svetovni boksarški prvak, se trenira za svoj spopad z boksarškim mojstrom Maxiejem Baerom 8. t. m. v New Yorku. Zmagovalec v tem boju se bo potem boril z zmagovalcem v bližnjem matchu svetovnega prvaka Sharkeya in Carnere za naslov svetovnega prvaka.

Pri razdraženih živcih, glavobolu, nespauju, utrujenosti, pibitosti, tesnobo-osti imamo v naravni »Franz Josefov« grenčici domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi, takoj preženemo. Sloviti zdravniki priznavajo, da učinkuje »Franz Josefov« voda sigurno tudi pri ljudeh višje starosti. »Franz Josefov« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nesporazumi

»Jaz sem komponist Kraljice iz Sabe.« je odgovoril Goldmark neki mladi dami na njeno vprašanje.

»Tedad dobivate gotovo pošteno plačo?« je menila dama nato.

Profesor K. — mož še živi — je bil povabljen z ženo v neko družbo. Ženo je moral opustiti, ker je bila nekaj bolna. Prof. K. je strašno raztresen človek in tako se je moglo zgoditi, da je ob času, ko so postavili juho na mizo, vstal in meneč, da je doma rekval: »Gospoda, če juha danes ni tako dobra, vas prosim, da nam to oprostite zaradi ženske bolezni.«

V majhnem švedskem kraju so pred kratkim posvetili neko vladno poslopje. Na tej slovesnosti je imel nagovor neki minister, ki je moral poleg tega izročiti gradbeniku odlikovanje. Minister je opravil svojo govoranco, izvel nek skatlo iz žepa ter jo izročil gradbeniku. Ta jo je odprl in napravil nekam presenečen obraz, kar je opazil tudi minister. Med vožnjo nazaj je hotel minister vzeti banano iz kovčka, a glej, v njem je hipoma zagledal neko skatlico. Odprl jo je — in v skatli se je zasvetil viteški križec nekega reda. Šele sedaj se je minister domislil arhitektovega obraza. Namesto odlikovanja mu je bil v raztresenosti izročil svoj — brivski aparat.

Armada brezposelnih v Ameriki

je največja te vrste na svetu. Da bi jo malo znižali, so si izmislile ameriške oblasti kakor po nekaterih drugih deželah (n. pr. v Nemčiji) ustanovitev Prostovoljne delovne službe, ki bo obsegala 250.000 mož. Člani te službe se bodo pripravljali za državna dela, obenem pa jih bodo vežbali v vojaških strokah

Antikenotoksin

Injekcije proti utrujenosti

Prof. Mentz v. Krogh, vodja farmakološkega zavoda na univerzi v Oslu (Norveška), je že pred devetimi leti odkril poseben hormon v spolni žlezi, ki odpravlja občutek utrujenosti. Preparat, ki ga je pripravil iz tega hormona in mu dal ime »antikenotoksin«, je med tem časom preizkusil v nešteti primerih z velikim uspehom.

Kakor znano se stori v telesu s prenapenjanjem sil neki strup, ki povzroča potem občutek utrujenosti. V normalnem, miedem in zdravem človeku paralizira in uničuje gori imenjeni hormon učinke tega strupa in zato bi bilo neizmislno takšnemu člove-

ku vbrizgavati še več hormona, kar bi sicer ostalo brez vsakega vpliva. V primerih pa, kjer se v organizmu samem ne stori dovolj osvežujočega hormona ali pa se to vrši neredno, so injekcije po metodi norveškega učenjaka povsem umestne. Te injekcije ne škodujejo nikoli. Učinkuje včasih že ena injekcija po preteku kakšnih dveh ur. Vendar pa daje prof. Mentz v. Krogh običajno deset injekcij v času desetih dni in pravi, da se človek potem počuti svežega in krepkega sedem do osem mesecev. Nato se serija injekcij lahko ponovi.

Ladijska nesreča na spodnji Labi

Na spodnji Labi sta v megli trčila skupaj angleška parnika »Stentor« in »Guilford Castle«. Zadnji (na mlki spodaj) se je potopil v nekoliko minutah in le s težavo so rešili njegovo posadko in potnike razen 3 mornarjev, ki so utonili. »Stentor« (zgoraj) je bil spredaj hudo poškodovan in so ga še utegnili spraviti v najbližji pristan

0 navadah pri spanju

Spanje ni tako preprosta zadeva, kakor izvirja iz ankete, ki so jo priredili pred kratkim v New Yorku. Pri tem so odkrili, da imajo moški bolj zdravo spanje od žensk. Ženske so zvečer praj utrujene (od tekanja okrog, od gladovanja v »koristi« lepote in vitke linije itd.), zato prej zaspijo, a se zjutraj tudi prej zbude. Popoldanska zaspanost se loteva približno polovice moških in dveh tretjin žensk. Skoraj vsi moški nosijo pižame, le malo jih nosi spalne srajce, polovica žensk ne nosi pižam. Štiri dekleta so odgovorila, da pri spanju sploh ničesar nimajo na sebi. Tri četrtine ljudi, ki ne morejo zaspati, ne zaspijo od žalosti.

Ameriški letalec James Mattern

se je dvignil za nov polet okoli sveta brez spremljevalca. Rad bi sedaj potokel rekord svojih rojakov Posta in Gattyja, kar je bil brez uspeha poskusil že lansko leto

Tri kratke

Lastniki vlog pri ameriških bankah morajo sedaj zaradi identifikacije poleg svojih podpisov ostaviti tudi svoje prstne odtise. Pri razstrelitvah delih v Mercedu v Kaliforniji je zadel nekega delavca velik kos kremenca. Ko je v razdraženosti nad bolečino kamen razbil, je našel v njem ko zlata v vrednosti 700 funtov.

V Lingfeldu na Angielskem se je nekemu možakarju, ki je bil že nekoliko let gluhi, povrnil med nekim poletom sluh zaradi ropotanja motorjev.

POPOLNA POGODBA

v smislu zavarovalnega zakona in ne kakšna prostovoljna podpora ali dajatev je za vsakega naročnika »Jutra« nezgodno zavarovanje pri Zavarovalnici »Triglava«. Vi še niste naročnik?

Palača Pompadourke na javni draži

V Parizu so te dni na javni dražbi prodali zgodovinski »Hôtel des Reservoirs«, nekdanjo palačo markize Pompadour. Prepeli so zanjo 500.000 fr. Palača je rabila že mnogo let kot hotel, med mirovinskimi pogajanji pa je stanovala v nji nemška delegacija.

Anekdota

Makusi si je kupil papigo in jo boče naučiti govorjenja. Postavil se je pred njo in vpije: »Halo! Halo!« Ko ga je papiga že nekaj časa potrpežljivo poslušala, je nenadoma pomežiknila z enim očesom in dejala: »Zasedeno!«

Vsak dan ena

»Da, da midva sva že marsikaj preizkusila v življenju. Nekoč sva doživela ladjolom na severnem tečaju.«
»Kaj ni bilo to na južnem tečaju?«
»Nu, že mogoče, vem pa, da je bilo takrat strašno mrzlo.«

Sokolstvo

30 let Sokola v Ljutomeru

Se nekaj dni je do 11. t. m., ko bo najstarejši sokolski društvo na lepem Murskem polju, Ljutomerški Sokol, slavil svojo 30-letnico. Takrat bodo pohitele v prijazni Ljutomer sokolske čete iz vsega vzhodnega dela mariborske sokolske župe, da počaste bivšega Murskega Sokola in njegovo narodno in prosvetno delo treh desetletij. Priprave za čim lepšo in dostojnejšo proslavo so v polnem teku.

Nj. Vel. kralj, ki je prevzel pokroviteljstvo nad prireditvijo, je naklonil društvu krasen trak za njegovo častitljivo zastavo. Prišel ga bo na prapor kraljev zastopnik. Na večer pred glavno slovesnostjo bo po Ljutomerških ulicah slavnostna bakljada, potem pa v Sokolskem domu slavnostna akademija, za katero je prijavljeno že lepo število udeležencev. V nedeljo 11. t. m. po prihodu gostov bodo vaje, potem sprejdi, popoldne pa javna telovadba na razširjenem telovadišču za Sokolskim domom. Slavnost bo zaključila prav domaća veselica v pristnem Ljutomerškem slogu.

Prihod je najavilo tudi več poslancev in senatorjev. Navzočna bosta najbrž tudi dva ministra, vsekakor pa minister za telesno vzgojo. Da bodo stari prijatelji Ljutomera in Sokolstva porabili ugodno priliko in posetili naše mesto, se razume samo od sebe. Ljutomer obnavlja tudi vnanje lice, da sprejme goste čim lepše in priščneje. Društvo je zaprosilo za znižano vozno ceno po vseh progah. Večerni vlaki bodo odhajali ta dan kasneje, in sicer v vseh treh smereh najbrž malo pred 21. uro. Sokoli, Sokolice in prijatelji sokolskega pokreta, prijatelji Prikljike in Prekova, pridite!

Sokolski praznik v Kranju

Med drugimi sokolskimi nastopi, ki so se vršili med binkoštnimi prazniki in je o njih deloma poročalo že ponedeljsko "Jutro", je zelo važna kot manifestacija sokolske misli tudi prireditev Kranjske sokolske župe. V nedeljo so se vršile vse dan župne tekme vseh oddelkov. Zvečer je bila v Narodnem domu krasno uspešna slavnostna akademija, pri kateri so nastopila društva iz Škofje Loke, Radovljice in pa z Bleda. Vse točke akademije je občinstvo nagradilo s spontanim aplavzom. V ponedeljek je prireditev dosegla svoj vrhunec. Na krasnem letnem telovadišču so bile dopoldne skušnice, ob 11. pa je krenila izpred telovadišča v mesto močeno sokolska povorka. Na čelu povorke je bilo sedem konje-

nikov, za njimi pa je stopalo starešinstvo z župnim starostar dr. Francetom Semrovom. Savezno starešinstvo je zastopal br. Lacko Kriz iz Zagreba, ministra za telesno vzgojo pa dr. Maks Obersnel. V sprejdu je igrala vojaška godba, potem pa so se vrstile ogromne vrste Sokolov v krojih, med katerimi je bilo osem nosilcev praporov. Sprejdu je zaključilo 415 vojakov I. planinskega pešpolka iz Škofje Loke. Kranjčani so navdušeno pozdravljali sprejdu in vzklikali Sokolom in vojakom.

Pred mestno hišo so pričakovali Sokole župan Pirc, sreski podnačelnik Mahnič, gimnazijski direktor Dolar, komandir orožniške čete Pavlovič in drugi predstavniki javnosti in oblasti. Sokole in vojake je pozdravil najprej župan Pirc, ki je naglasil, da je Kranj med vodilnimi mesti, kjer se je sokolska misel najprej in najmočnejše ukoreninila. V imenu župe je sprejdu starosta br. Semrov, ki je naglasil potrebo še jačjšega razmaha sokolskega udeleževanja. Nato so govorili še br. savezni delegat Lacko Kriz in narodni poslanec Ivan Lončar, ki sta oba izrazila radost nad lepo manifestacijo.

Popoldne je sledil krasen nastop na telovadišču, zgrajenem po načrtu br. Milana Košnika. Izredno je ugajal občinstvu tudi nastop vojaštva ter nastop gimnazijcev. Zaključil je nastop vseh sodelujočih, ki so izoblikovali inicialni kralja in kraljice. Po končanem nastopu se je razvila prav prijetna zabava, pri kateri sta sodelovali sokolska in šenčurska godba.

Okržni zlet dravinjskega sokolskega okrožja. V Oplotnici se bodo zbrale sokolske čete iz Dravinjske doline v nedeljo 11. t. m. Okrožje šteje 10 sokolskih edinic (6 društev in 4 čete). Vse te edince so dosegle kljub velikim težavam že prav lepe uspehe. Pri večini obstoja članstvo v teh edincih iz pripadnikov kmečkega sloja. Posamezne edince imajo že najavljene za poletno sezono do mače javne nastop. Okrožni zlet pa pomeni začetek javnih nastopov in se bodo 11. t. m. v Oplotnici zbrali ne samo aktivni sokolski delavci, temveč je pričakovati številno udeležbo naraščajočih sokolskih prijateljev iz vse Dravinjske doline in iz sosednjih sokolskih okrožij. V Oplotnici bodo 11. t. m. zjutraj tekme, izkušnje za popoldanski nastop, sprejdu, popoldne pa javni telovadni nastop na vrtu Varlove gostilne. Za prevoz udeležencev iz Konje in nazaj bo skrbel poseben avtobus. Za primer slabega vremena bo vsa prireditev v notranjih prostorih Sokolskega doma, odnosno Varlove gostilne.

S P O R T

Zvezdna vožnja k otvoritvi velesajma v Ljubljani

Triglavskega pododbor je razpisal za binkoštno nedeljo zvezdno sokolsko skupinsko vožnjo, a MK Ilirija vožnjo motociklistov k otvoritvi velesajma v Ljubljani. Te prireditve se je udeležilo 10 klubov, kar je najboljši dokaz, da postajajo take prireditve tudi pri nas zelo popularne. Poleg tega imajo zvezdne vožnje propagandni značaj. Od udeležencev klubov moramo posebno omeniti anjamljaj sokolski klub Zora iz Trbovelj, ki je startal v Trbovliah polnoštevno ter dospel po trudopolni vožnji pred velesajem v strnjeni skupini 23 članov. Tudi sokolska sekcija SK Zagorje ob Savi se je polnoštevno udeležila razpisane tekme. V velikem številu so se odzvali tudi sokolski klubi Celje, Kamnik, Vrhnika itd. V lahki skupini je startalo 14 članov sokolske sekcije ZSK Hermes in v isti skupini 10 članov sokolskega kluba Zaria na Jesenicah. Motociklistična klub iz Maribora se je udeležila otvoritve velesajma polnoštevno. Po ogledu velesajma so nadaljevali člani te sekcije izlet na Bled in Bohinj.

Rezultati zvezdne vožnje so: Turistična skupina I. mesto: Sokolski klub Zora, Trbovlje, ki je prevozil 72 km dolgo težavno progo v 3 urah 27 min. II. mesto: Sokolski klub Celje 75 km v 3 urah 14 min. III. mesto SK Zagorje 56 km v 2 urah 57 min. IV. mesto Sokolski klub Kamnik 53 km (Kamnik—Moste—Smlednik—Ljubljana) 1 ura 44 min. V. mesto SK Vrhnika 20 km v 56 min. V lahki skupini si je priborila prvo mesto sokolska sekcija ZSK Hermes, ki je prevozila 61 km v 2 urah 5 min. II. mesto Sokolski klub Zaria, Jesenice, v 2 urah 25 min.

Letošnja zvezdna vožnja je v sportnem, kakor tudi propagandnem oziru izredno dobro uspešna. Udeležilo se je vožnje preko 150 sokolov in motociklistov. Vsem udeležencem je velesajmska uprava dovolila prost vstop na velesajmski prostor, zakar bodi isti od strani prirediteljev izrečena najtoplejša zahvala.

Po vožnji so se sestali na velesajmskem prostoru delegatje vseh klubov dravske banovine ter so rešili nekaj zelo važnih vprašanj. Ob tej priliki se je posebno prosilo, naj bi klubi čim hitreje sporočili Triglavskemu pododboru datume dirk, ki jih nameravajo izvesti letos.

Zvezdna vožnja se je kljub ogromni udeležbi in velikemu prometu izvršila popolnoma v redu in brez vsake negeode.

Službene objave LNP

(Nadaljevanje seje p. o. dne 31. maja.) Vzame se na znanje sporazum med Bratstvom in Elanom, da se prvenstvena tekma, določena za 11. junij, preloži na 18. junij v Novem mestu. Naknadno se odobri druga poskusna tekma Sava, Sevnica: Hrastnik 28. maja v Sevnici, kakor tudi Ptuj: Rapid 28. maja v Ptuj.

Upravnemu odboru se predajo klubi Zagorje, Rudar, Litija in Retje, ker ne prijavljajo odigranje tekem MO Trbovlje. Onozaria se Sloga, Radna, da sme igrati tekme samo s klubi JNS oziroma s klubi, ki so prijavljeni v JNS. Nadalje se sporazumeja Ptuj, da bo prejel legitimacije za igralce takoj, čim bodo verificirani zanj. (Po sprejemu za rednega člana JNS.) Na znanje se vzame zapisnik MO Celje od 22. maja in dopis Čakovčevega SK 229/33. od 30. maja.

Verificirajo se s pravom takojšnjega nastopa za Sloga, Rada, n Boštani: Kuhar Stefan, Mulec Slavko, Zgank Ivan, Senica

Vzamejo se na znanje poslani seznamu verificiranih igralcev s poslaniimi slikami: Ptuj, Korotan, Ljubljana, Mura, Sloga, Loke pri Zagorju, Litija, ISSK Maribor, Trbovlje, Svoboda, Zagorje, Korotan, Kranj, Domžale, Jugoslavija in Celje. Poslovno se pozivajo ostali klubi, da takoj pošljijo zahtevane sezname verificiranih igralcev z eno sliko za vsakega igralca.

(Seja k. o. 1. junija 1933.) Navzoči gg. dr. Köstl, Novak, Pevalek, Zajc, Tomšič, Šetina, Pogorelec. Odsotna (upravičeno) g. Galov (neupravičeno) g. Bucik.

Kaznuje se igralec Vozelj Viktor (Retje) po § 20. k. pr. z dvomesečno zabrano igranja do 26. junija 1933 zaradi nesportnega obnašanja in ugovaranja sodniku pri prvenstveni tekmi Trbovlje: Retje 23. aprila v Trbovli. Ker se niso odzvali povabilu na sejo k. o., se suspendirajo do nadaljnjega po § 30. k. pr. igralci Starman Ivan (Zadruha), Kocijan Karol in Kotar Leopold (oba Jadran) in Legović Franc (Hermes). Taktik II.

Velike mednarodne motokolesarske dirke v Mariboru priredi Motoklub 15. in 18. t. m. ob enem s tekmovanjem za državno prvenstvo. Sodelovali bodo najboljši evropski dirkači, kakor Killmeyer, najuspešnejši avstrijski vozač po pesku, travniku, in Dirt track, bolgarski prvak, Hubmann, štajerski prvak, Soerenen Niels, »Leteti Danec«, Marhama Toyo, egiptski prvak, Čunec Tella iz Addis Abebeha, Abesinija, in vsi znameniti jugoslovnski vozači. Prijavljenih je preko 40 vozačev, med njimi tudi nekateri dame. Motoklub se je moral odločiti iz različnih razlogov in računajo na izredno veliko udeležbo, da priredi dirke kakor doslej tudi letos na Teznu. Prireditve bo nekaj posebnega te vrste.

Budai je dvakrat porazil Hajduka. V nedeljo in v ponedeljek je Budai, ki ga je Ilirija preteklo sredo porazila s 6:1, igral v Splitu proti Hajduku. Obakrat je budimpeštansko moštvo zmagalo z 1:0 nad Hajdukom, ki je obakrat nastopil z nekoliko rezervami.

Po uspešni igri Ilirija: Budai je Ilirija zaključila pogajanja z budimpeštanskim profesionalnim moštvom Somogy, ki je pa v zadnjem trenutku zaradi tehničnih zaprek odnehalo. Ilirija je takoj nato stopila v pogajanja z drugimi klubi in se ji je posrečilo zaključiti prijateljsko nočno tekmo v soboto 10. t. m. z renomiranim grškim Sportklubom.

ZSK Hermes. Redna seja cent. odbora v četrtek ob 20. pri Beliču. V smislu sklepa izredne seje cent. odbora se vključijo iz kluba: Zupančič Boris po čl. 8 točke 9 in čl. 15 točke 8 in 9, Pleš Josip po čl. 6 točka 2 in čl. 8 točka 9 in Jeglič Vinko po čl. 6 točka 2 in čl. 8 točka 9 klubskih pravil. — Glavni tajnik.

MK Ilirija. Drevi ob 20. sestanek odbora in članstva v restavraciji »Fritz«, Tavčarjeva ul. 4. Gotovo in vsi!

Repertoarji

LJUBLJANSKO NARODNO GLEDALIŠČE DRAMA

Sreda, 7.: Okence, C. Četrtek, 8.: Tartuffe, B.

OPERA

Sreda, 7.: André Chénier, Sreda. Četrtek, 8.: Dežela smehljaja, A. Petek, 9.: Zaprtje.

Sobota, 10.: Jim - Jill. Premiera opere.

Vsesokolske vaditve, ki pripeljejo v soboto, 17. t. m. v Ljubljano sokolsko deo in naraščajo, opozarjamo, da sta ta dan dve predstavi določeni nalašč za mladino. Popoldne ob 15. se uprizaro v drami Golieva mladinska igra »Sree igratke«, ob 18. pa v Tivoliu Foersterjeva opera »Gor-njski slavček«. Cene so znižane od 15., odtodno 20 Din nazdol. Pismena naročila sprejema že sedaj uprava Narodnega gledališča.

Izvrstna opera »André Chénier«, ki bo uprizarjana - drevi zadnjič, je vsebinsko in muzikalno odlično delo, z odlično izvedbo. Glavne vloge pojo ga. Giungjanac - Gavella ter gg. Gostič in Primožič, režira prof. Sest.

Iz življenja na deželi

Iz Novega mesta

n— Cigani Brajdiči pred sodiščem. V mali razpravni dvorani okrožnega sodišča v Novem mestu so sedeli na zatožni klopi cigani Pavle, Valentin in Martin Brajdiči. Zagovarjati so se morali zaradi tatvin, ki so jih izvršili v zadnjem času v novomeški okolici. Vis trije so kradli kmetom prekaeno svinjsko meso, slanino, mast in platno. Očitane jim delikte so sprva seveda tajili, nato zvrčali krivdo drug na drugega, naposled pa le priznali. Sodišče, katerega star znanec je v prvi vrsti Pavle Brajdič, ki je predsedel že šletno robijo, je obsodilo Pavla Brajdiča na 2 leti in 6 mesecev robije, Valentina na 2 leti in Martina na 1 leto in 6 mesecev robije.

n— Zaradi tatvine, ki sta jo izvršila na Prekopi v škodo trgovca Cvelbarja, sta se morala zagovarjati pred sodiščem Siroka Janez in Cekuta Alojzij, oba s Prekope. Prvi je bil obsojen na 5 mesecev strogega zaporu in na 1 leto izgube častnih pravic, drugi pa na 4 mesece strogega zaporu in na 1 leto izgube častnih pravic. Oba obsojenca, ki zdaj služita svoj kadski rok, bosta morala sprito te obsodbe svojo službovanje prekiniti, ker sta poleg zaporne kazni izgubila tudi vse častne državljanske pravice za dobo 1 leta.

Iz Trbovelj

t— Praznovanje pri rudniku. Po sedanjih dispozicijah se bo delo pri rudniku v prvi polovici junija samo 6 dni. Kakor se vidi, ni upanja, da se bo v bližnji bodočnosti delalo več.

ARJA VAS. Gasilno društvo v Arji vasi pri Petrovčah je imelo 28. maja izreden občni zbor, ki ga je vodil župni načelnik g. Gologranc. Po soglasni odobritvi poročil funkcionarjev, je bil izvoljen dosedanj agilni odbor.

GRNOMELJ. Na binkoštno nedeljo je priredil oktet »Ljubljanskega Zvonca« v Sokolskem domu koncert, ki je privabil mnogo odličnega občinstva. Uvodoma je g. Danilo Bučar v kratkih besedah orisal razvoj slovenske narodne in umetne pesni, nato pa je sledil koncert, ki je obsegal dela skladateljev: D. Bučarja, E. Adamiča, Z. Prevloca, J. Pavčiča, Fr. Marolta, O. Deva, P. Jercha in dr. Oktet razpolaga z dobri glasovi, ki tvorijo glede na svojo barvo enoten, homogen pevski korpus. Izvedba vseh pesmi je bila v tehničnem in interpretacijskem oziru vzorna. Občinstvo je sprejelo vrle peve nad vse prisrčno in jih nagradilo z navdušenim aplavzom, tako da so morali pesmi ponavljati in dodajati. Po koncertu se je razvila animirana zabava. Hvaležni smo Zvoncem za umetniški užitek in jim kličemo: Na skorajšnje svadenje!

DRAVOGRAD. Te dni sta bila premeščena orožniki podnarednik Slapernik Zvonko v podoficirsko orožniško šolo v Sremski Kamenici in orožniški kaplar Špeh Ivo na orožniško postajo na Pragerskem. Oba sta bila v našem kraju zelo priljubljena in v službi korektna. Želimo jima v novem kraju mnogo zadovoljstva.

ST. VID PRI GROBELNEM. Dne 21. maja je sklical učitelj Franjo Bevc tukajšnje moše in mladence na ustanovni zbor strelske družine. Udeležba je bila prav lepa. G. M. Logar, član upravnega odbora strel-

škega okrožja v Celju, je v lepem govoru razložil navzočim pomen strelskih družin. Izvolil se je odbor s predsednikom g. Antlejem Antonom, ki nam je porok, da je ob strelski družini zagotovljen. — Dne 28. maja je tukajšnja narodna šola priredila s pestrnim sporedom materinski dan. Vmes je zapela pod vodstvom Vračka Antona odrasla mladina nekaj lepih pesmic. — V nedeljo 25. t. m. po prvi maši se bo vršil pri nas velik politični šod JRKD na prostem, ob slabem vremenu pa v šoli. Poročal bo narodni poslanec Vekoslav Spindler o političnem in gospodarskem položaju v naši državi. Kaže, da bo udeležba prav zadovoljiva.

Radio

Sreda, 7. junija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Otroški kotiček. — 18.30: Angleške plošče. — 19: Junaki današnjega časa. — 19.30: Literarna ura. — 20: Na pragu novejših glasbe. — 20.30: Večer sodobne slovenske glasbe. I. Samospevi ge. prof. Verbičeve, II. Samospevi gosp. Franka Otokarja. — 20.40: Prenos predavanja o zadrugarstvu iz Beograda. — 21.30: Čas, poročila, radio - orkester.

BEograd 11: Radio orkester. — 15.30: Pesmi in harmonika. — 19.30: Narodne melodije. — 20.40: Predavanje o zadrugarstvu. — 21.10: Večer jugoslovenske glasbe. — 22.10: Lahka godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Orkestralni in pevski koncert. — 22.40: Plesna glasba. — PRAGA 19.10: Prenos promenadnega koncerta. — 20.10: Iz Brna. — 20.25: Violinski koncert. — 21.15: Lahka glasba iz Moravske Ostrave. — BRNO 20.10: Klavirske skladbe predelane za jazz. — 20.30: Češka poezija. — 21.15: Lahka godba. — VARŠAVA 17: Beethovneve komorne skladbe na ploščah. — 18: Lahka in plesna glasba. — 21.10: Klavirski koncert. — 22.15: Godba za ples. — DUNAJ 12: Opoldanski koncert. — 15.45: Iz zvočnih filmov. — 17: Zborovski koncert. — 19: Dunajske melodije. — 20.25: Budimpeštanski koncertni orkester. — 21.15: Nadaljevanje koncerta. — 22.10: Lahka glasba. — BERLIN 20.10: Vojaška godba iz Monakovega. — 21.20: Regar: Simfonični prolog k tragediji. — Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 20.05: Plesni večer. — 21.10: Slušna igra. — Orkestralni koncert. — MOHLACKER 20.45: Pester koncertni program. — 21.45: Recitacije. — 22.30: Pesmi. — 22.50: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 17: Koncert orkestra. — 20.20: Madžarske pesmi. — 21.45: Prenos orkestralnega koncerta z glasbene akademije. — Lahka glasba. — 23.20: Koncert ciganske kapela. — RIM 17.30: Koncert orkestra — 20.30: Prenos opere.

Specijalni entel oblek, azuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfiniješe delo pri Matek & Mikeš, Ljubljana poleg hotela Štrkel.

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjali; entlanje, izdelovanje gumbic. Vseled najmodernejšie ureditve podjetja — najnižje cene. 79

KUPIMO VEČJO KOLIČINO 18 IN 24 mm

DESK

V KVALITETI 3. IN 4. RAZREDA.

Pismene ponudbe na Interreklam d. d., Zagreb, Masarykova 28 pod broj 62/B-2.

7207

Brezplačno vožnjo

boste imeli, ako za časa velesajma kupite perje in puh pri nas, ker so cene za 50% nižje. Velika izbira v originalnem tovarniškem pakovanju. Ne zamudite ugodne prilike. 6499

RUDOLF SEVER, Ljubljana, Marijin trg 2.

Slavnemu občinstvu se opravičujem

ker me kot stalnega razstavljalca mnogih okusnih predmetov letos pogrša med razstavljalci pohištva. Tem potom se vljudno priporočam za cenjena naročila, katera bom izvršil po lastnih ali danih mi načrtih.

AVGUST ČERNE, mizarstvo

Zg. Šiška, Vodnikova c. 122. Postajališče Heinrihar. 7298

ZAHVALA

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja in sožalja ob bridki izgubi našega nad vse ljubljeneega soproga, očeta in strica, gospoda

Ignacija Čadeža

posestnika in gostilničarja

kakor vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti, se najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo častni dvorni dami gospe Tavčarjevi, sreskemu načelniku v škofji Loku g. Legatu, notarju g. Sinku, županom iz Škofje in Stare Loke ter Gorjenje vasi gg. Josipu in Antonu Hafnerju in Fr. Jelovčanu, občinskemu odboru v Poljanah, škofjeloskemu Sokolu in njega starešini br. Dolencu ter vsem drugim bratom iz Zirov, Savodnju in domačega Sokola, Klubu marjašarjev Poljanske doline. In slednjič našemu rojaku, sokolskemu upravitelju v pokolu g. Lovru Perku za iskrene poslovitve besede ob odprtem grobu. Vsem tedaj najiskrenejša hvala.

Sr. vas pri Poljanah nad Škofjo Loko, 6. junija 1933.

Žalujoči ostali.

7220

Utakmica za izradu skica za novu zgradu „Doma invalida kralja Aleksandra I.“

Državni odbor za podizanje »Doma invalida« razpisuje ovim utakmice za izradu skica za novu zgradbu »Doma invalida« kralja Aleksandra I. u Beogradu.

Dom invalida će se podići na uglu Nemanjine ulice i Vilsonovega trga do hotela Petrograda, a preko puta železničke stanice u Beogradu.

Na utakmici mogu učestvovati samo diplomirani arhitekti - državljani naše kraljevine, koji žive u zemlji i na strani.

Članovi ocenjivačkog suda su gg.:

1. Bildović Antonije, član državnog saveta, predsednik Državnog odbora za podizanje doma ratnih invalida;
2. Nedić Božidar, predsednik Središnjeg odbora udruženja ratnih invalida;
3. Popović Pera J., arhitekt-načelnik Ministarstva gradjevina u penziji;
4. Maslač Dragutin, arhitekt-inspektor Ministarstva gradjevina;
5. Brašovan Dragiša, arhitekt.

Zamenici:

1. Tričković Danilo, član glavne kontrole;
2. Jović Dragutin, šef saobraćajnog odeljenja uprave grada Beograda;
3. Korunović Momir, arhitekt-savetnik Ministarstva gradjevina;
4. Šafarić Janko, arhitekt;
5. Smiljanić Milivoje, arhitekt.

Nagrada će biti pet i to:

prva od po Din 35.000. — Din 35.000. —
dve druge od po Din 25.000. — Din 50.000. —
dve treće od po Din 17.000. — Din 35.000. —

Za odkup određena je osim gornjih nagrada i suma od 15.000. dinara, koju će ocenjivački sud podeliti prema svome nahodjenju.

Rok za predaje radova je 1. avgust ove godine do 12. časova u podne, a mesto predaje u Ministarstvu socialne politike i narodnog zdravlja — opšte odeljenje —, na adresu: Državni odbor za podizanje doma invalida.

U istoj kancelariji mogu se dobiti potrebni podaci, program utakmice i skica zemljišta, svakog dana u kancelarijsko vreme, a uz cenu od 35.— dinara.

Iz kancelarije Državnog odbora za podizanje Doma invalida u Beogradu,

br. 11. od 30. maja 1933. godine.

